

Celje - skladišče

D-Per
65/1992

5000000459,7

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

RUDAR

Glasilo Rudnika lignita Velenje

LETO XXVI

PETEK, 24. JULIJ 1992

ŠTEVILKA 7

Učenci, dijaki, študenti, naši štipendisti, ob našem prazniku

Letos smo ob našem prazniku 3. juliju spet lahko v miru izpeljali programe podelitve tradicionalnih priznanj... našim jamskim reševalcem jubilarantom...

našim upokojenim delavcem od junija lani do junija letos... jubilarantom 20 let nepretrganega dela v našem rudniku...

Skok čez kožo, s parado pred njim, pa smo letos sploh imeli veličasten. Kar prava vse- velenjska, in še širša, proslava dneva rudarjev vnovič v miru je bil!

Rudarjeva pripoved

Počasi se vzpenjam po prašni cesti. Zadihana zagledam staro lipo; košato, vso zeleno, polno življenja. Iz objema njenih vej se v novo jutro razlega ptičje petje. Na klopki, ki je skorajda skrita, ga zagledam - sivolasega starca. Obrnjen je proč; njegov otožni pogled je uprt v dolino. Ujet v svoj svet, poglobljen v mrežo svojih lastnih misli, se skoraj prestraši, ko pozdravim. Zdrzne se in se obrne. Njegove tople oči me oplazijo, droben nasmeh se mu nariše na ustnice. Občutek imam, kot da bi se

njegovega gubastega obraza z nežnimi krili dotaknil mlad metulj. Povabi me, da sedem. Svoje boleče noge počasi potisnem pod leseno mizo. Droben list se utrga z drevesa in pade na njegovo ramo. Starec se odkašlja, izpljune tobak, ki ga je poprej počasi žvečil. Kot v opravičilo se v mrzlo jutranjo sapo razleže njegov hripavi glas: "Navada še iz rovov. Vsi ga žvečimo." Obrne glavo in kot v odmev iz doline zaslišim: "Tisti, ki smo še ostali..." Za nekaj časa se zagrne v molčečo sivino. Gube na njegovem obrazu se poglobijo. Nato začne svojo pripoved...

Naprej na drugi strani

NAPREJ V ŠTEVILKI

STRAN 9: Nekaj gesel, ki so jih povedali naši letošnji "zelenci" pred skokom čez kožo, Nagrajeni reševalci križanke v Rudarju 6/92, Kako proizvajamo?, STRAN 10: Praznovali smo dan rudrjev, STRAN 15: Naše letošnje delavske športne igre, STRAN 16: Bridkost je podobna zrnu, ki rodi tisočeren sad...

(POPRAVEK: V glavi prejšnje, 6. številke Rudarja bi morale pisti: LETNIK XXVI)

- S šestnajstimi leti sem odšel v službo. Mlad, poln življenjske moči. Kljub težkemu otroštvu in pomanjkanju sem bil zdrav, mlad človek. Doma nas je bilo veliko, kruha vse manj. Bil sem najstarejši med otroki; zato sem moral pomagati očetu in skrbni materi roki. V rudniku so me sprejeli. Ker še nisem bil star osemnajst let, sem dve leti delal na prostem. Pripravljali sem les, ki je bil na dobri poti, da konča v rovu, kot podporje. Plača je bila slaba, delo trdo. Vsako jutro, še pred svitom, sem "zajahal" kolo in se podal v temo. Sedež je bil trd; pot polna kamenja. Toda vsako jutro se mi je zdelo lepo; vedno sem si poživigaval. Potem je prišel dan, ko sem nataknil okovane čevlje in so mi na glavo posadili čelado. Prišel je dan, ko sem se z množico razigranih rudarjev spustil v jamo. Tedaj se je zame začelo pravo garšstvo. Leta črnega prahu, ki se je zajedal v moje telo; pritajenega strahu pred zasutjem rova, vdorom vode ali eksplozijo plina. Dvanajst ur na dan je bil moj svet pod površjem stvarnosti, sveta, časa... Delal sem kot norec, dan za dnem. Črn prah pa je lezel vame. Postal je del mene, postal je jaz... Od začetka sem vedno, preden smo se spustili v jamo, pomislili na svoje bližnje: očeta, mamo, ženo, otroke. Vedno me je spreletel strah; strah, ki je naznanjal minljivost, zavest o nekakšnem koncu. Potem se je to nehalo, izgubil sem strah; ta občutek. Delal sem z nekakšno zanesenostjo. Zvečer, ko sem se vrnil, me je na mizi čakala mrzla večerja. Hiša je bila temna, ogrnjena v noč. Rekli so mi, da sem dober delavec; zanesljiv in marljiv. Povišali so me v predelavca. Takrat sem se prvič zares zavedel, da sem si s svojimi rokami prikopal ime. Da je bilo vredno, da je vedno vredno, če delaš, garaš, pušiš, da ti kaplje potu hladijo obraz. In takrat sem tudi spoznal, da je rudnik moje življenje. Da nikoli ne bi rad delal nikjer drugje. Da sem vzljudil na videz robate ljudi, ki so me obdajali; vonj po prežvečenem tabaku in kozarcu jutranjega piva, ki sem ga v družbi z drugimi izpraznil, ko sem se vrnil na površje, nazaj v svet, čas... Potem je krenilo življenje svojo pot. Leta so tekla. Dokler... dokler se ni zgodilo... Stranski rov, kjer smo takrat kopali, je zasula zemlja. V trenutku... Kriki... vpitje... rjovenje... Vsi, razen mene in še dveh, se nikoli več niso vrnili na površje v življenje. Ostali so tam, kjer je bil njihov svet. Vidiš, takrat sem izgubil nogo. Ta prekleto... ne, takšna je usoda... Vedno mislim nanje... Kakšne so bile njihove poslednje misli? So obsojali življenje, delo? So obsojali pozdrav "SREČNO", ki smo si ga nekoliko prej izrekli? So sprejeli kot usodo...? Počasi se zavem... Starec je obrnjen v dolino. Spet je v svojem svetu. Lahen vetrč pozibava

krošnjo stare lipe. Ptčjega petja ni več slišati. Tiho vstanem... Hočem oditi, ko zaslišim tiho požvižgavanje. Obrnem se... V starčevu glavo so se ujeli prvi sončni žarki. Še vedno je pod površjem, zunaj časa, sveta. Še vedno je rudar! Srečno, rudar! Stopam počasi... tiho...

Mojca Ažman, 8. r.
OŠ Bratov Letonje v
Šmartnu ob Paki

MOJ OČE

Moj oče je rudar. Dela v rudniku lignita v Velenju. Ima me zelo rad. Dela v treh izmenah: zjutraj, popoldne in ponoči. V rudniku odkopava premog, potiska vozičke, zida. Pri tem si pomaga z različnimi stroji. Večkrat mi pove kakšno šalo, ki jo zve od sodelavcev. Vsi ga imajo radi. Tudi jaz in moja mamica ga imava zelo radi. Njegove sodelavce večinoma poznam. Niso vsi Slovenci, a z mojim očetom se dobro razumejo.

Maja Mešl, 4. r.
OŠ Paški Kozjak

RUDARSKI PRAZNIK

Ko sem bila še majhna, me je oče vzel s seboj na proslavo rudarskega praznika. Rudarji imajo svoj praznik 3. julija.

Na velenjskem kotalkališču, kjer je bila proslava, sem videla mlade rudarje, kako so skakali čez kožo. S skokom čeznjo so bili sprejeti med že zaposlene rudarje. Zaigrala je tudi godba, in to tako glasno, da je odmevalo daleč naokrog.

Zelo všeč so mi bili tudi plesalci in program, ki so ga pripravili kotalkarji.

Pravo veselje in navdušenje pa je bilo popoldan pri Velenjskem jezeru. Oče mi je povedal, da je to jezero nastalo zaradi odkopavanja premoga.

Od Velenja do Šoštanja je pod zemljo veliko premoga. Premog je nastal z ogletenjem dreves, ki so se pogreznila v močvirje.

Ko bodo naši rudarji odkopali ves premog, bo po dolgih tisočletjih v Šaleški dolini nastalo zopet eno samo veliko jezero. Takšno, kot je bilo nekoč.

Že sedanja jezera v naši dolini privabljajo številne obiskovalce, eno samo, ki bo iz njih nastalo, pa jih bo privabljalo še več.

Sedanja jezera privabljajo tudi nas otroke. S starši mnogi pridemo tudi na rudarsko veselico 3. julija pri Velenjskem jezeru. Enkrat smo med njo plezali celo po toboganu. Na vrhuncu te naše zabave pa je moja prijateljica Tinka nehote oblečena malo raziskovala tudi jezersko dno. Prestrašeni smo jo izlekli iz vode. Ta dogodek nam je otrokom ostal najbolj v spominu na rudarski praznik. Srečno!

Jasna Hudej,
OŠ Livada-Velenje, 3. a

Jasna HUDEJ

Damir MEJRIČ

Andreja KUMER

Urša GRILEC

TUDI MOJ OČE JE BIL RUDAR

Moj oče je nekoč bil rudar. Osem let je bil vodja podkopa. Glavo mu je ščitila bela čelada. Hrbet in trebuh sta mu ščitili bluza in srajca. Golenica mu je ščitila goleni. Hlače mu je držal pas. Na nogah je imel močne čevlje. Nujen pa je bil tudi samoreševalni aparat.

Damir Mejrič,
OŠ Livada-Velenje, 3. r.

OPIS RUDARJA

Moj ati je rudar že osemnajst let. V službo in domov se vozi z avtobusom.

Dela v izmenah. Vedno se najprej spreobleče in počaka na zbornem mestu.

S seboj v jamo vzame svetilko, osebni reševalni aparat in malico. Njegov delovni čas traja osem ur. V jami opravlja odkopna rudarska dela. Na delovnem mestu preži nanj mnogo nevarnosti. Največje nevarnosti v jami so razni plini, možni vdori vode ali mulja in pojavi ognja.

Moj ati rad opravlja rudarska dela. Jaz pa sem najsrečnejša, kadar se zdrav in zadovoljen vrne z dela domov.

Srečno, rudarji!
Nataša Albreht,
OŠ Livada-Velenje, 3. a

RUDNIK LIGNITA VELENJE

Rudarji Rudnika lignita Velenje pridobivajo še neočiščeno drevesno kamenje in mislijo, da je zlato, in ga prodajajo v obliki elektrike, drago kot seno. Vsako jutro dan na dan stopa mlad rudar močan v mrzel rov teman.

V njem dela dan za dnem. Med delom se kdaj zamakne tudi v denarni sen, in že šef trdi, da je len.

Takšen je rudar Rudnika lignita Velenje, delavec, ki misli, da dela samo za boljše življenje, in pozablja, da je njegovo delo le trpljenje.

Andreja Kumer
OŠ Bratov Mravljakov, Velenje

RUDAR NEKOČ IN DANES

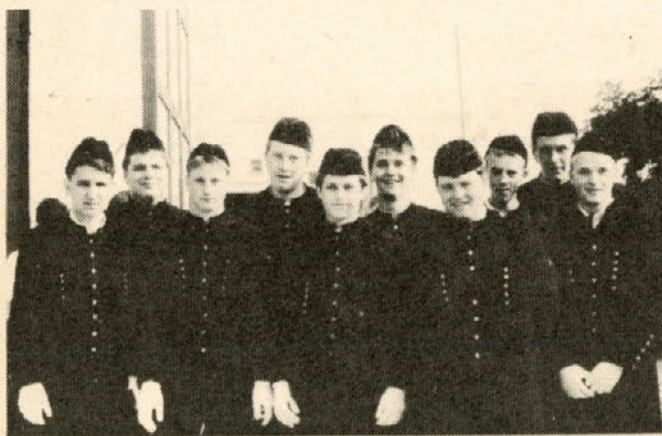
Dela v rudniku sicer ne poznam dobro, lahko pa nekaj napišem o njem po pripovedovanju moje mame, saj je imela očeta rudarja. Dedek se je na delo v rudnik vozil s kolesom. Vsako jutro je zgodaj vstal, vzel s seboj malico in se odpeljal na delo. To je bilo v letih 1950 - 1960, ko so gradili novi jašek. Domov se je vračal umazan, v delovnih cunjah, včasih tudi lačen, ker so mu podgane v jami pojedle vso

Naši letošnji "skakalci čez kožo" (ne prav vsi) po skupinah,

v kakršnih so se zbirali pred vključitvijo

v zbor za parado pred Skokom čez kožo

hrano. Za nekaj borih dinarjev plače je vsak dan moral trepetati za svoje življenje, saj so rudarjem pri delu grozile, in jim še grozijo, eksplozije, poplave, požari... Veliko njegovih prijateljev je izgubilo življenje v jami. Kadar se je zaradi nesreče v rudniku oglasila rudniška sirena, so svojci rudarjev trepetali v strahu, da očeta, moža ali brata ne bo več iz jame.

Tako je bilo včasih, danes pa je drugače. Zdaj imajo rudarji urejeno prehrano med delom in urejene higienske razmere in se tako po končanem delu lahko okopajo in se čisti vračajo domov. Sodobni stroji pa so jim sploh spremenili delo in življenje. Njihovo delo tudi zdaj ni lahko, vendar je precej manj težaško, kot je bilo pred 40 leti. Zdaj so rudarji tudi bolj izobraženi, kot so bili nekdanj. Znati morajo streči strojem, ki jim njihovo delo lajšajo.

Rudarjenje spreminja podoba Šaleške doline, saj zaradi njega nastajajo v njej ugreznine in na njihovem področju jezera. Kakšna bo Šaleška dolina čez 50, mogoče 100 let, ko bo Rudnik lignita Velenje le še prazna luknja brez premoga? Bo mogoče nastalo še eno jezero ali pa kaj drugega? Kako bo obratovala termoelektrarna v Soštanju in kako bo, če bo Slovenija ostala brez elektrike, ki zdaj prihaja iz nje? Kakšna industrija bo dajala kruh družinam otrok velenjskih rudarjev? Kakšna energija bo ogrevala naše domove? Bo potem nad našimi kraji čistejši zrak? Bodo gozdovi spet vsi zeleni? Bodo v jezerih v Šaleški dolini skakale ribe ali pa bo v njih še vedno polno radioaktivnega pepela? Bo naša dolina spet vsa zelena? Vprašanja, vprašanja, odgovorov na katera ne poznam. Dal jih bo čas, in moji otroci bodo mogoče pisali o njih po mojem pripovedovanju.

Urša Grilec,
OŠ Bratov Mravljakov,
Velenje, 7. a

V RUDNIKU

Nekega zimskega jutra je Peter pogledal skozi okno njihove lepe hišice ob robu Velenjskega jezera

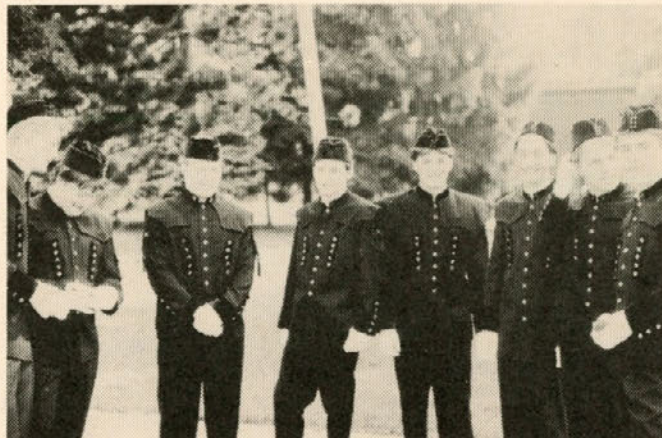
in se razveselil pogleda na zasneženo pokrajino. Saj zeblo ga ni. Kajti radiatorji, v katerih je brbotala topla voda iz toplarne, so bili vroči. Hiter pogled na termometer za okenskimi stekli, v katerem se je živo srebro spustilo globoko pod ničlo, pa ga je prepričal, da je zunaj le precej mraz. V hiši, zidani iz opeke in krite s strešniki, je bilo zaradi premoga, ki je zgoreval v toplarni, res prijetno toplo.

"Mama, ven grem!" je zavpil Peter, in že hotel smukniti skozi vrata v zasneženo pokrajino.

"Počakaj, da se vrne oče z nočnega 'šihla'," ga je opozorila in komaj zadrževala mama, ko je nalivala v porcelanasto skodelico kavo za očetov zajtrk.

"Moj oče je rudar in dela globoko v rudniku," si je rekel Peter ter se pri tem zamislil in si dejal: "Povprašam ga, ali me bi kdaj vzel s seboj v rudnik!"

Končno je napočil dan, ko je Peter smel z očetom v rudnik. Ko sta korakala proti jašku rudnika, kjer se zberejo pred pričetkom dela vsi rudarji, mu je oče razložil nekaj rudniških zanimivosti. "Vidiš," mu je dejal, "pod najinimi nogami je globoko pod zemljo sloj premoga, ki je v sredini debel do 150 metrov, kar je prava redkost v svetu. Zaradi odkopavanja sloja pa se pogreza površina in tako je nastalo tudi naše jezero, v katerem se poleti kopaš." Med očetovo razlago sta počasi prispela do mogočnega jaška za prevoz rudarjev in materiala v jamo in iz nje ter za izvažanje odkopanega premoga iz jame. Ob jašku je bila tudi garderoba in kopalnica za rudarje. Peter si je s posebnim zanimanjem ogledoval rudarsko svetilko, ki mu jo je oče pritrtil na zaščitno čelado, akumulatorsko baterijo zanj pa si je moral pritrčiti sam s pasom. "Rudarske svetilke so se v stoletjih spreminjale. Najprej so uporabljali oljenke, nato karbidne svetilke, v premogovnikih varnostne, z mrežico, ter težke akumulatorske svetilke. Šele v novejšem času pa uporabljamo tele naglavne svetilke, ki jih ni treba nositi v rokah," je oče mimogrede povedal radovednemu Petru.

Varnostne svetilke - te so zanimala Petra. Spomnil se je očetovega pripovedovanja o hudih rudarskih nesrečah zaradi vnetja metana samega ali skupaj s premogovim prahom, ali pa samo premogovega prahu, ki je tudi zelo nevaren v jami.

Odprt plamen ali iskra namreč lahko vžgeta zmes zraka in metana ali premogovega prahu. Zato rudarji v premogovnik ne smejo nositi vžgalic in odprtega plamena. Z varnostno rudarsko svetilko pa so včasih ugotavljali količino metana, in tudi ogljikovih oksidov, v jamskem ozračju, kar pa danes avtomatično opravijo s čisto drugačnimi modernimi pripravami.

"Očka, ali se bova peljala v rudnik z dvigalom, kakršnega imajo v Markovem bloku?" je radovedno vprašal Peter in se ozrl po rudarjih, ki so se zbirali okrog njega in očeta v prostorni dvorani pred jaškom.

"Ravno s takšnim dvigalom ne, s podobnim pa," mu je z nasmeškom na ustih odgovoril oče. Rudniški prevažalni jaški so danes okrogle odprtine velikega premera, ki segajo globoko pod zemljo. Na posebnih vrveh, spletenih iz jeklenih žic, potujeta po takem jašku dve kletki ali pa dva skipa; to sta veliki posodi za izvoz izkopanine, ki vsebujejo materialu, ki ga v jami odkopajo rudarji.

Ena prevažalna kletka, je pred pričetkom vožnje na dnu jaška, na tako imenovanem navozišču, in druga zgoraj pri vrhu jaška. Jeklena vrv pa je speljana prek velikega vrtljivega kolesa v stolpu jaška na navojni boben v strojnici izvažalnega stroja. Uporablja pa se taka kletka za prevažanje rudarjev in materialov, naloženih na jamske vozičke ali hunte.

"Srečno, srečno!" je odmevalo z vseh strani, ko so rudarji v manjših skupinah vstopali v kletko, da se odpeljejo z njo v jamo. Pozdrav "Srečno" je tradicionalni rudarski pozdrav. Z njim si rudarji zaželi s srečo, ko zapuščajo za nekaj ur beli dan in zeleno pokrajino ter se spuste v črno globino. Zelena in črna je tudi rudarska zastava.

Kletka, v kateri sta bila tudi Peter in njegov oče, je hitro drsela ob svojih vodilih, potrebnih za varno vožnjo, v globino.

Vodila kletk, ki potujejo po rudniških jaških, so lesena ali železna. Poleg njih pa varno vožnjo s kletko po jašku zagotavljajo še posebne naprave za avtomatično ustavitev kletke, če se njena nosilna vrv po naključju pretrga. To pa se zelo zelo redko zgodi. Saj nosilna vrv take kletke je neke vrste glavna žila dovodnica in odvodnica vsakega rudnika in zato veljajo za njeno vzdrževanje in kontrolo njene brezhibnosti zelo strogi predpisi.

Mehko je kletka, v kateri sta bila Peter in njegov oče s še drugimi rudarji, pristala na dnu jaška in vsi

so iz nje izstopili ter takoj odšli na svoja delovišča.

Navozišče na dnu jaška je razvejen prostor, v katerem se zbirajo vagončki za prevažanje raznega materiala po jami, zdaj s posebnimi jamskimi lokomotivami. Izkopanino, ki so jo nekoč izvažali v vagončkih tudi s konji, pa sedaj izvažajo s širokimi gumijastimi transportnimi trakovi ali pa s posebnimi nizkimi kamioni.

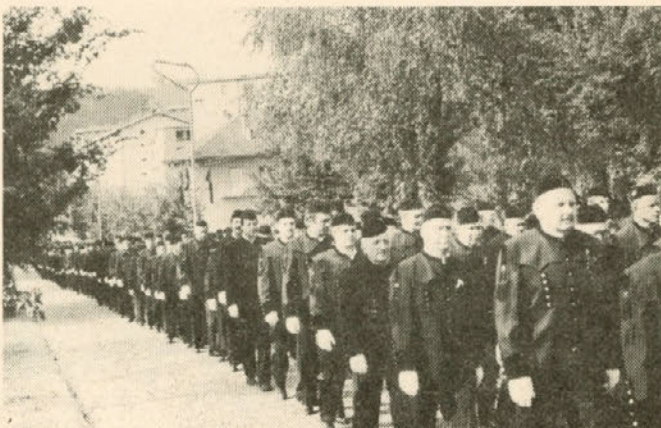
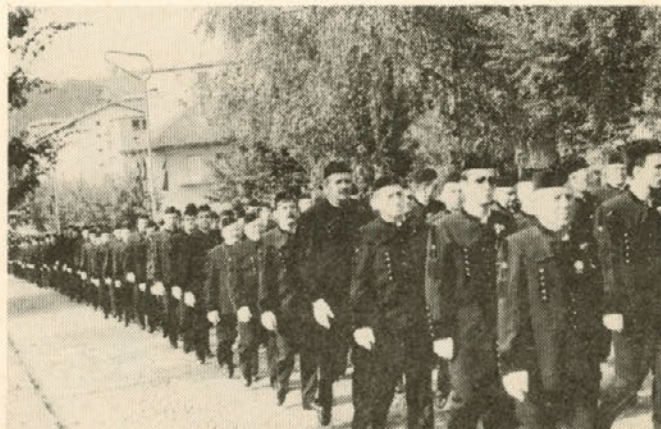
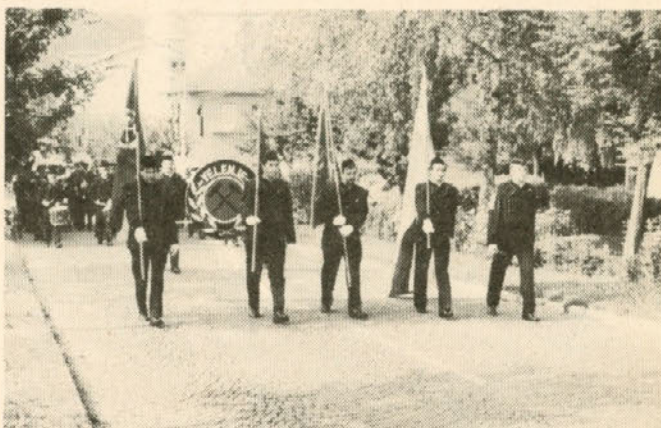
Rudarji potrebujejo za delo v jami tudi svež zrak; za dihanje in tudi za zniževanje temperature v jamskih prostorih.

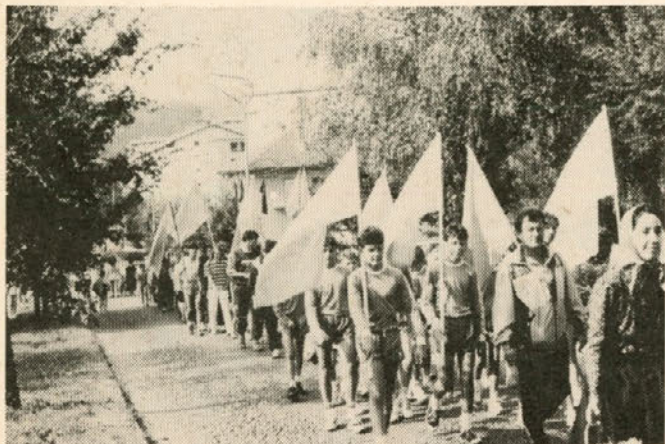
Peter in njegov oče sta korakala po širokem, z betonskimi oblikovanci obzidanem hodniku. S stropa so jima osvetljevale pot električne svetilke. vzdolž sten hodnika, po katerem sta stopala, pa so se vlekle spleti cevovodov in električnih kablov vseh vrst. Sodoben rudnik namreč potrebuje za svoja jamska delovišča vodo, stisnjen zrak in veliko električne energije. Zato pa je tudi po njem razporejenih toliko cevovodov in različnih kablov za dovajanje električne energije. V jami so tudi veliki vodni zbiralniki in črpalnice za prečrpavanje jamske vode na površje.

Zgodi se tudi, da v jamo nenadoma vdrejo tako velike količine vode, da jih jamske črpalke ne morejo prečrpati na površje, in takrat se lahko vsa jama potopi. Peter je z velikim strahom gledal v strop hodnika, po katerem je šel z očetom. "Nič se ne boj," je dejal oče in se rahlo nasmešnil zaskrbljenemu sinu. "Če je sloj premoga tanek, potem je hodnik speljan samo po njem in je tako nad njim krovnina, pod njim pa talnina. In če smo odkopali del sloja premoga in s tem narušili povezanost kamenine ter tako povzročili nastajanje jamskih pritiskov, smo zato vse rove, hodnike in delovišča za nekaj časa ali pa za stalno zavarovali pred rušenjem. Peter je pogledal v neki star, deloma opuščen hodnik in videl leseno podgradnjo, s katero so včasih zavarovali odprte prostore v jami pred rušenjem.

Rudarji so imeli leseno podgradnjo radi. Saj leseni stropniki in stojke se pod velikimi jamskimi pritiski niso zlomili nenadoma, ampak so rudarje prej s pokanjem opozorili, da so preobremenjeni. Žal pa je les danes preveč dragocena surovina, da bi ga lahko še tako na veliko, kot so ga nekoč, uporabljali v jami, in so ga zato zamenjali različna jeklena podporja, zidaki, beton in nekatere lahke kovine. Sodobno podporje na odkopih, ki stalno napreduje, pa je hidravlično. Rudarjenja in rudarja v klasičnem smislu tako skoraj ni več. Rudar danes upravlja težke stroje in zapletene naprave in je tako pravzaprav zelo specializiran jamski delavec strojnik.

Nasha letošnja tretjejuljska parada se po Jenkovi cesti bliža svojemu cilju: kotalkališču, prizorišču Skoka čez kožo

Vse močnejši ropot, pa tudi poln transportni trak s premogom, ki se je premikal mimo Petra, sta bila opozorilo, da se z očetom bližata odkopnemu delovišču - širokemu čelu.

Največ jamske proizvodnje dajejo široka čela. To so do 150 metrov dolga delovišča, na katerih premog odkopavajo od sloja.

Včasih je bilo delo rudarjev na odkopih najtežje delo nasploh. S krampi in lopatami so grebli premog, ki so ga prej odstrelili od sloja. Danes je vse drugače. Po vsej dolžini širokega čela je nameščen velik jekleni čelni transporter, ob katerem potuje dobivalni stroj, ki z ostrimi noži na vrtečem se valju ali s posebnimi rezili drobi premog s čela odkopa ter ga potiska na transporter. Čelo tako čelo pa je zavarovano s hidravličnim podporjem, ki ima posebne ščite. Ti ščiti se hidravlično premikajo, tako kot napreduje široko čelo.

Peter je strmel v zapletene naprave na odkopu, ki so jih vešče upravljali rudarji. Vedno si je predstavljal, da goli do pasu in globoko sklonjeni s krampi ali lopatami rijejo v premog in ga nakladajo v vagončke.

Ponekod pa sta izdelovanje vrtin za odstreljevanje premoga in odstreljevanje še vedno glavni opravili rudarjev.

"Kaj pa naredite z odkopanimi prostori?" je zanimalo Petra. Očetov prijatelj, jamski nadzornik, mu je odgovoril:

"Prazne prostore lahko zapolnimo z odstreljenim kamenjem, jalovino, ali s čim drugim nekoristnim. Temu pravimo zasip in to delo opravimo tako, da zasipni material pihamo s stisnjenim zrakom ali odplavljamo z vodo v odkopane prostore. Večinoma pa pustimo odkopane prostore odprte. In če je krovina trdna, ostanejo ti prostori nespremenjeni tudi več deset let, drugače pa se že prej začnejo rušiti in na površini začnejo zato nastajati ugreznine."

"A tako!" je vzkliknil Peter. "Sedaj vem, kako so nastala jezera v naši dolini."

"Mislim, da si videl dovolj," je dejal oče Petru. "Popeljem te samo še k izdelavi glavnih jamskih hodnikov." Pri tem delu pa sta Peter in oče videla mogočen stroj, ki je rezal premog na čelu hodnika in ga sam nakladal za izvoz iz njega. Petru se je to zdelo čudovito, saj je en sam rudar vodil stroj, ki je glodal v premog in ga nakladal, nekoč pa je za izdelavo takih hodnikov bilo potrebnih nešteto delovnih rok.

"Sedaj pa domov - dovolj si videl vsega za prvič v jami!" je dejal oče Petru.

Ko sta se kmalu potem v kletki dvigala na površje, je oče Petru razložil še delo rudarjev na površinskih kopih.

Končno sta Peter in njegov oče zopet zagledala beli dan in zasneženo pokrajino, nato

Avtor tega sestavka - Boštjan LAMEŠIČ, učenec 7. d OŠ Bratov Mravljakov, Velenje

oddala samoreševalca in jamski svetilki, se v kopalnici umila in preoblekla ter se zatem napotila proti domu.

"Vidiš, to je rudarstvo, to so rudniki in rudarji!" je spotoma s povzdignjenim glasom rekel oče Petru.

Iz programa prireditev pri Kulturnem centru Ivana Napotnika, Velenje

Danes, 24. julija, ob 20. uri na ploščadi pred Namo v Velenju

šansonov slovenskih avtorjev v izvedbi Meri Avsenak in Bojana Adamiča

V petek, 31. julija, ob 20.30 na velenjskem gradu

glasbena predstava NE DAJ SE... Rada Šerbedžije, Jureta Ivanušiča in Vlada Kreslina

V petek, 7. avgusta, ob 20.30 na ploščadi pred Namo v Velenju

predavanje, kombinirano s predvajanjem diapozitivov, Jožeta Mušiča o njegovi poti z jadrnico okoli sveta

V petek, 14. avgusta, ob 19. uri na ploščadi pred Namo v Velenju

srečanje najboljših slovenskih citrarjev na prireditvi PREŠMEN-TANÉ CITRE KAK' MILO POJO

V petek, 14. avgusta, in v soboto, 15. avgusta, ob 20. uri v dvorani velenjske glasbene šole

sklepna koncerta udeležencev Poletne violinske šole Igorja Ozima '92.

Vstopnice so po 200 tolarjev za odrasle in 150 tolarjev za mladino.

RUDAR

Ob rojstvu otroka si vsaka mama ustvari zanj neki cilj, zamisel, kaj bo, ko bo odrasel.

Skoraj vsaka mama si želi, da bi bil njen sin zdravnik, sodnik... Ako otrok odraste, odrastejo z njim tudi upi in cilji. Otrokov cilj se mnogokrat ne ujemajo s cilji in željami staršev. Tako je velik šok za starše, posebno za mamo, če se otrok vrne iz šole z odločitvijo, da bo postal RUDAR. Šok je taka odločitev predvsem zaradi nesreč in nevarnosti, ki spremljajo takšnega otroka, ko vstopi v "knapovski stan". Očetu pa je taka odločitev v ponos, saj ve, kaj je "knapovski stan", in ve, da ni vse v njem tako črno, kot se sliši.

Rudar je človek, ki večji del svojega življenja preživi v jami. Zanj se začne dan, ko drugi še spe in sanjajo svoje sanje. Vstane in stopi na pot, vsak dan polno negotovosti. Pot, ki se spušča v globoko jamo, v črno luknjo. V luknjo, v kateri človeku pretijo nevarnosti na vsakem koraku; vdori vode, eksplozije metana in druge nevarnosti.

V preteklosti je bil delavnik rudarjev podoben garantu vprežne živine. Kramp, lopata in vozički, ki so jih ročno potiskali po tirih, to je bilo njihovo orodje. Z razvojem tehnike in tehnologije se je

spremijal način rudarskega dela - dela "knapov". V podzemne črne rove je začelo prihajati vedno več mehanizacije in avtomatike, kar jim je lajšalo delo in manjšalo število žuljev.

Kljub vsej mehanizaciji in avtomatizaciji pa naša črna luknja včasih za vedno iz naših oziroma vaših rok iztrga najdražjega človeka. Tudi očeta, ker se je kot mlad fant odločil, da bo pogumno stopal po "knapovskih" poteh. Vendar ni vse tako črno, kot je videti na prvi pogled. "Akljub temu "knapovski stan" je nekaj posebnega, saj ne more biti vsak "knap". Že sam sprejem med rudarje je dogodek, ki se ga mladi fantje rudarji, včasih tudi kakšno dekle, spominjajo do konca življenja.

Vsak pač ne spi na dušek vrča piva in ne preskoči kože. Vsak pač ni človek, ki lahko s pokončno držo hodi po svetu z zavestjo, da je "knapovski stan" in življenje v njem nekaj posebnega, nekaj lepega, nekaj, za kar se je bilo vredno odločiti.

Živeti - umreti je usoda naša, a cilj nam je visoko posajen. Glej, to drevo za usodo nič ne vpraša, a vedno se bori za svoj namen...

Simona Brajer,
študentka 1. letnika
rudarstva

Katarina Ročnik, 7. a
OŠ Karla Destovnika-Kajuha
v Šoštanju

RUDARJEVA SMRT

Mračno je jutraj,
oblačno je nebo,
ko odpravi se zgodaj
na delo izkušen rudar, s slutnjo:
danes se nekaj zgodilo bo.
Nič več si ne živiža veselo,
žalostno zre mu oko
v jamino žrelo.
Pa si misli: Že mora biti tako!
In res je nesrečni rudar
doživel življenje...
Še eno žrtev
terjala jama je spet,
zasula ga je črna prst.
Doma so ga zaman čakali žena
in lačnih otrok pet.

Sestavki učencev
iz OŠ Anton Aškerc
v Velenju

RUDARSTVO, RUDNIK IN RUDARJI

V preteklosti so imeli rudarji zelo težke delovne razmere. V rudniških jamah tudi ni bilo svežega zraka, kajti prezračevanje je bilo zelo slabo urejeno. Tako je večkrat prišlo do žviga ali eksplozije metana v premogovniku.

Najnevarnejša plina v premogovniških jamah sta metan in ogljikov monoksid, ponekod tudi ogljikov dioksid.

Nekoč rudarji še niso imeli nobenih zaščitnih sredstev, zato so bile v rudniških nesrečah pogoste. In te nesreče so terjale veliko življenj. Rudarji so tudi morali delati vse ročno, zato so prišli domov utrujeni in izmučeni. Ker še ni bilo strojev, je bila proizvodnja premoga tudi manjša, kot je danes.

Sedaj se je marsikaj spremenilo. Strojno delo je zamenjalo skoraj vsa težka ročna dela rudarjev. Podporje je bilo nekoč iz lesa, sedaj je jekleno. Vsi rovi se izdelujejo strojno in tudi odkopi so mehanizirani. Prav tako ves jamski transport in prezračevanje. Ko merilne naprave pokažejo kritično količino metana v jam-

skem zraku, se vključijo prezračevalni stroji in naprave. Sploh imajo rudarji danes v jamah dovolj svežega zraka.

Vsi rudarji danes uporabljajo tudi zaščitna sredstva in tako je tudi manj možnosti, da bi se kdo poškodoval. Med rudarji so zaposleni tudi izurjeni člani jamskih reševalnih čet, ki tudi veliko prispevajo k varstvu rudarjev pri delu in so vedno pripravljeni tudi za reševanje ob jamskih nesrečah.

Tudi moj oče vsak dan odhaja na delo v jamo. Zato se kot sin rudarja še bolj zavedam, kaj pomeni srečna vrnitev vsakega rudarja iz podzemnih globin.

Vsem rudarjem želim veliko delovnih uspehov, obilo zdravja, za pridno delo pa pošteno plačilo.

Srečno, "knap"!

Vito Hrovat, 5. d

MOJ OČE JE RUDAR

Živim v mestu Velenju. Pri nas imamo velik rudnik. V njem pridobivajo lignit. Vsi rudarji pridno delajo, da bi ga odkopali dovolj za bližnjo elektrarno.

Tudi moj očka je rudar. Dela na tri izmene. Pred delom in po delu se v rudniških garderobah, beli in črni, preobleče. Svojo obleko spravi v beli garderobi na viseči obešalnik. V črni garderobi pa ga za delo že čaka delovna obleka. K njegovi delovni opravi spadajo še naglavna svetilka, samoreševalec, zaščitna čelada, delovni čevlji, zaščitne rokavice in golenice.

Vsak rudar mora poznati varnostne predpise. Ob nesrečah rudarji pomagajo drug drugemu, tudi s prvo pomočjo in zagotavljanjem varnega spremstva ponesrečenim iz jame. Delo v jami je naporno in zahtevno. V njej je veliko prahu. Zrak je ponekod včasih sploh slab, tudi zaradi visoke temperature in jamskih plinov.

Vsi rudarji morajo delati pazljivo in vestno.

Petra Češek, 5. r

RUDARJEV VSAKDANJIK

I.
Moker svit tone v tišini. Le nagel korak mu meri pot.
Ledeno jutro zbujajo občutke negotovosti...

Z zadnjim pogledom objame naravno svetlobo. Spusti se navzdol. Medlo žarijo ročne svetilke; topo odmevajo udarci krampa. Cvilčča kolesa starih vozičkov enakomerno podrtavajo v podprtem rovu.

Mrtve besede odmevajo v vlažnem zraku.

Dvigne se nad zatohlo jamo.
V srebrnem soju zvezd njegove črne roke še bolj pridejo do izraza.
Z izmučenega obraza zrejo kalne oči.

Njegovo življenje je drugačno od življenja drugih...

II.
Nežna sapa mu dahne mrzel poljub. Blede zvezde tlijo v prebujajočem se jutru.
Zapusti belo življenje.

Brnenje vrtnalnikov ga pozdravi v obokanem svetu.
Slepeča luč meče ostro svetlobo na črno zlato. Horizont niže poveljuje globok bas.
Nenehno menjavanje vagonov daje življenju ritem... Kot metronom.

Zastre si oči pred nagajivo svetlobo. Bela koža se blesti v popoldanskem soncu.

Visoko nad mestom lebdi zavesa smoga...

Nina Fürst, 8. r.
OŠ Bratov Letonje v
Šmartnu ob Paki

Vito HROVAT

RUDAR

Kdo je ta človek,
ki tako trdo dela in
vedno koplje črni premog,
bleščeč tudi v temi?

To je človek,
ki ima pri delu vedno
svetilko na glavi.

Obut je v velike čevlje,
tako velike in težke,
da komaj dviga noge.

Ko pride na svetlo,
se mora cel umiti.

Spoznam ga: to je moj očka,
ki je že petnajst let rudar!

Melida Burgič, 5. c

MOJ OČKA RUDAR

Ko zjutraj ura zazvoni,
spet je treba vstati,
saj na delo se mudi.

Očka vstane, odhiti,
da avtobusa ne zamudi.

Že v črni rov se je podal,
da zasluži bi otrokom
in beli kruh jim dal.

Tomaž Vidmar, 5. d

MLAD RUDAR

Mlad rudar
koplje premog
v temnem rovu.

Priden je kot mravlja.
Nakopal ga je za cel vagon,
in vsi ga hvalijo.

Iz rova pride
črn kot zamorec,
a hitro se uredi.

Mlad rudar
koplje premog.
Trd in grenak je njegov kruh!

Janko Pirtovšek, 5. d

RUDAR

Kdo je ta mož, ki se dan za dnem
z dvigalom spušča globoko pod
zemljo? Ta mož je rudar. Rudar -
kopač črnega zlata.

Od tega črnega zlata je zelo od-
visna bodočnost Šaleške doline in
premnogih družin v njej.

Zelo moraš biti pogumen, da si
rudar! Delo v podzemnih rovih je
težko. Rudarja obdaja tema, le
drobna lučka na čeladi mu
razsvetljuje delovno okolico. Muči
ga vročina, ne glede na letni čas.
Živi v stalni nevarnosti pred plini,
vodo, eksplozijami. V jami se ne
sme kaditi, samo drobna iskra
zadostuje, in nesreča je tu. V jami
se včasih zaredijo podgane, ki pa
jih nekoč rudarji niso preganjali.
Saj kadar se je bližala nevarnost,
so vse začele teči proti izhodu iz
jame in tako opozorile rudarje, da
se je treba umakniti na varno.
Danes jih na nevarnosti opozorijo
posebne naprave.

Pred vojno je bilo kopanje črnega
zlata težje. Rudarji so vse delali
ročno: odkopavali premog, ga

Naš letošnji "Skok čez kožo" je pri kraju...

prevažali, sortirali... Sedaj jim
veliko pomagajo stroji. A tudi
rudarji si še vedno veliko
pomagajo med seboj.
Rudar nikoli ne ve, ali se bo vrnil
živ in zdrav z dela. Torej veliko
tvega. Zato rudarje spoštujem.

Srečno, rudarji!

Mark Apat, 5. c

**Sestavki učencev -
z naslovi Rudar, Rudarji,
Nekoč v rudnikih, O rudarjih
- iz OŠ XIV. divizije, zdaj
OŠ Šmartno-Velenje**

Rudar je delavec, ki se trudi, da bi
njegova družina imela dovolj
kruha, da bi živela v lepem in
toplem domu ter da bi se v njej vsi
med sabo imeli radi.

Tudi moj oče je rudar in ima zlate
roke, čeprav drži v rokah težak
kramp, kadar je na delu.
Rudarji imajo zelo nevarno delo.
A kljub temu si želimo, da bi postal
rudar in tako šel po očetovih
stopinjah. Kako mi bo to uspelo,
pa ne vem, saj nekateri si želijo,
da bi velenjski rudnik zaprli.
Tudi edini nisem, ki imam očeta
rudarja in si želim, da bi šel po
njegovih stopinjah. Še veliko je
drugih rudarskih sinov z željo, da
bi bilo tudi zanje kruha in dela v
Rudniku lignita Velenje.

Že zarana rudar odide,
še zaspan, v črni rov.
Tam si trdo služi kruh,
zase in družino.
Domov pa prinese plačo,
vedno bolj le za navadni
kruh, ne pogačo.

Boštjan Šolinc, 6. r.

Vsak dan mora rudar
oditi v temno jamo
kopat črni premog.
Cena za njegov vsakdanji kruh
so žuljave roke
in potoki prelitega potu.

Sebastijan Hriberšek, 6. r

Moj stric je delal v rudniku. Bil je
kopač na čelu. Moral je veliko
delati. Domov je prišel utrujen in
zaspan.

V našem kraju je veliko rudarjev.
Kadar koga od njih vprašam kaj o
jami, mi veliko pove.

Moj stric je mojemu atu v rudniku
nabavil čevlje. To so bili močni,
težki, okovani čevlji.

V rudniku je delo zelo naporno.
Zato rudnik poskrbi, da rudarji
lahko preživljajo svoj letni dopust
v letoviščih, tudi v zdraviliščih.
Poskrbljeno je tudi za rekreacijo
rudarjev med letom.

Matjaž Goršek, 6. r.

Nekoč v rudnikih ni bilo toliko
strojev, kot jih je danes. Rudniki
so bili bolj enostavni, tudi ne tako
globoki, kot so danes. Rudarjem
včasih tudi ni bilo treba imeti
posebne poklicne izobrazbe.
Višinske razlike so v jamah
premagovali z vzpenjanjem po
lestvah in pri tem premog ali rudo
nosili v koših. V rudnikih so za
vleko imeli tudi konje. Pred pod-
zemeljskimi nevarnostmi so se
znali slabo varovati. Jamska dela
so bila večinoma ročna. Rudarji
še tudi niso imeli posebnih delov-
nih oblek. Tudi malic v rudnikih še
niso imeli, rudarji so si jih morali
prinesiti od doma. Včasih tudi ni
bilo termoelektrarn in zato še niso
potrebovali toliko premoga, kot ga
potrebujemo danes. Zaradi tega
so bili premogovniki še manjši in
je bilo v njih tudi manj delavcev. Z
leti se je v rudnikih vse
spremenilo, moderniziralo,
zboljšalo tudi v varstvu pri delu.
Če bi mene kdo vprašal, ali bi
delala v rudniku, bi rekla, da ne bi.

Željana Duronić, 6. r.

3. julij je dan rudarjev, praznik, ki
ga naši rudarji praznujejo vsako
leto.

Vsako leto ta dan naši rudarji
sprejmejo medse novince s
končanimi šolami za poklice v
rudarstvu.

Nekoč se ni bilo treba posebej
izobraževati za rudarski poklic,
ker tudi strojev včasih rudarji še
niso imeli. Delali so le z ročnim

orodjem. Dela za rudarje še tudi
ni bilo veliko. Pa tudi sedaj se
bližajo časi, ko bo za rudarje
vedno manj dela. Nad njimi se
torej kopičijo težki, temni oblaki.
Tudi moj dedek je bil rudar, celih
40 let, in še sedaj je ponosen, da
je bil rudar. Pravi pa, da včasih v
rudniku niso imeli malice in so si
zato morali zanjo nositi s seboj od
doma, kar je pač kdo imel. Hodili
so tudi peš v službo in iz službe,
ali s kolesom, če ga je kdo imel.
Sedaj je vse drugače, rudarji se
na delo in z dela vozijo z avtobusi
ali s svojimi avti. Njihovo življenje
se je tako izboljšalo.
Vsem rudarjem želim čimveč
sreče, ter da bi vsi imeli še naprej
delo in tako lahko preživljali sebe
in svojo družino.

Gregor Lesjak, 6. r.

V Velenju je zelo veliko rudarjev.
Živijo pa v blokih ali v svojih hišah.
Poznam nekoga, ki je delal v rud-
niku. Nekoč pa je pri delu padel
nanj podpornik in ga tako
poškodoval, da so ga morali od-
nesti iz jame in odpeljati k zdrav-
niku. Zdravnik je ugotovil, da ima
zelo poškodovano hrbtenico.
Vsega so povili z mavčno obvezo
in potem se je dolgo zdravil. Po-
stal je delovni invalid. A zdaj ne
dela več, šel je v penzijo.
V rudniku se pripeti zelo veliko
nesreč.

Rudarji za zaščito pri delu nosijo
na glavi čelado, na nogah pa
imajo močne čevlje, s kovinsko
kapico.

Jaz ne bi bil rad rudar, ker mi ni
všeč delo pod zemljo.

Iztok Podpečan, 6. r.

MODRE MISLI

Če nebo joče, zemlja oživi.
(Kitajski pregovor)

Cinizem je navada intelektualcev.
(G. Meredith)

Brez muje se še čevljev ne obuje.
(Slovenski pregovor)

Cenzura oprost krokarjem, a
preganja golobe.
(Juvenal)

Človek na tem svetu ne potrebuje
kar koli, marveč kogar koli, ki mu
da občutek pomembnosti.
(S. Weill)

Zakon je jama brez dna.
(J. Arbutnot)

Smejte se in svet se bo smejal z
vami, jočite in jokali boste sami.
(E. W. Wilcox)

Ljubezen je večna, dokler traja.
(Večna resnica)

Hvalisanje je začetek sramote.
(Japonski pregovor)

Murphy in njegova pravila

Če gre kaj lahko narobe, bo narobe tudi šlo! Tako pravi Murphyjev zakon o tem, zakaj stvari gredo narobe. Ime je dobil po ameriškem letalskem inženirju, ki se je jezil nad svojim nespretnim mehanikom in o njem izjavljal: "Če mu je možno kaj narediti narobe, mu bo tudi uspelo."

Ta izrek je kmalu postal znan. Leta 1977 je Arthur Block o njem napisal celó knjigo. V njej je v obliki pravil razloženo, zakaj zavzoni telefon ravno takrat, ko stopimo pod prho, zakaj je bližnjica najdaljša razdalja med dvema točkama, itd.

Očitno je, da brez "murphyologije" tudi v rudarstvu ne gre, in upam, da bo moj poskus njene prilagoditve za rabo v Rudniku lignita Velenje spodbudil koga, da jo prilagodi za rabo še kje drugje.

Murphyjeva pravila za rabo v Rudniku lignita Velenje

S sabo lahko nosite še toliko orodja, vendar nikoli ne boste imeli tistega, ki bi ga potrebovali.

Razdalja do delovišča je kvadratna funkcija teže orodja, ki ga nosite.

Vsak "štuk" enkrat pade s stropa, celo najmehkejši pa je trši od vaše glave.

Resnost nesreče je premo sorazmerna z razdaljo do jaška in obratno sorazmerna s sposobnostjo "kameradov" za hitro ukrepanje.

Naj vas ne skrbi, če mislite, da ste na pravi poti - hitro je bo konec!

Karta, s katero se orientirate v jami, nima vrisane priprave, ki jo iščete.

Rudarskega inšpektorja boste srečali ravno takrat, ko se boste peljali po traku.

Če se vam mudi, bo sedežnica v okvari.

Če ste se zelo umazali, tople vode v kopalnici ne bo.

Naj vas ne skrbi, če pri delu po naključju zaspate - spoznali se boste s svojim direktorjem, ko vas bo zbudil!

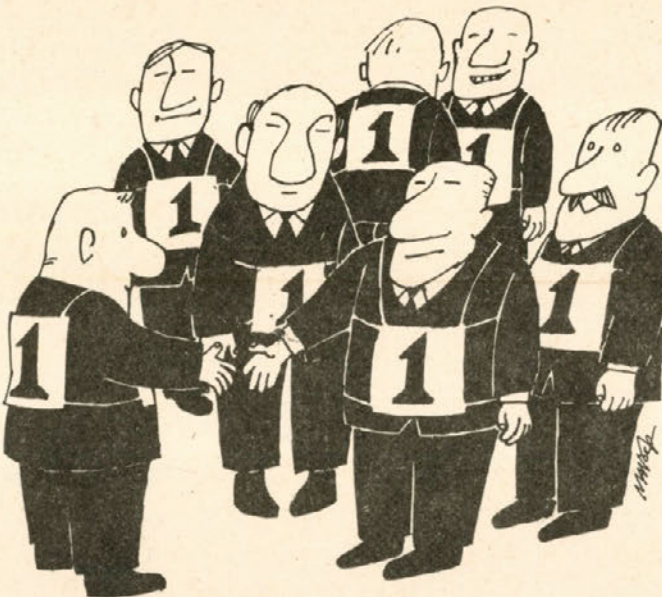
Trdota tal v jamski progi raste s prostornino, ki jo je treba povzeti.

Kjerkoli se v rudniku nahajate, hodite navzgor!

Če ste na jamskem "šihtu" zelo lačni, potem vedite, da so vam malico požrle podgane.

PRAVILO NAGLAVNE SVETILKE

Naglavna svetilka se vam bo pokvarila, če je do rezervne več kot pol ure hoda. Če pa vas od rezervne loči več kot uro hoda, imate seveda dvakrat večjo možnost, da se vam svetilka pokvari.

Risba Marjana Mančka (iz revije Prešernove družbe SRCE in OKO, junij 1992)

ZAČETI DEMONTAŽE LOČNEGA PODPORJA

Ko boste loku pri demontaži sprostili pritisk, vam bo matica izbila zob, ki vam ga je včeraj vstavil dentist. Če pa nimate takega zoba, boste matico pojedli in "bolniško preživeli na kahli", kajti podjetje bo terjalo, da matico vrnete.

GOBARSKA

- Zakaj ti je umrla prva žena?
- Ker je jedla strupene gobe...
- Pa druga?
- Ta pa ni hotela jesti gob...

V kopalnišču zagleda Janez v bazenu prijatelja in ga "inteligentno" vpraša:

"Ali se kopaš?"
"Ne, podmornico ob 8.15 čakam."

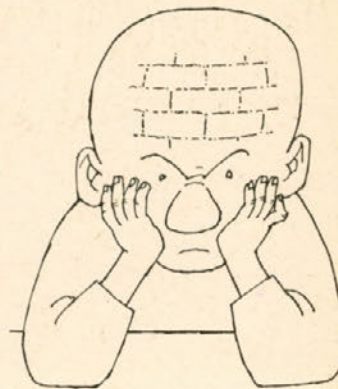
Če se matici po naključju le izmaknete, ne obupajte, saj že leti proti vam "klema"...

PRAVILO ZA PRAKTIKANTE

Kljub temu, da boste inštruktorju prinesli vse orodje iz zaboja, "pina" ne bo med njim.

PRAVILO "KIBLE"

Večja, ko vas bo zdelovala potreba, večja bo razdalja do "kible". Če pa boste kljub temu vzdržali in pritekli do "kible", boste pri njej ugotovili, da na njej že "meditira kamerad". Če pa bodo za vami kmalu pritekli še drugi s čela, boste čez nekaj trenutkov skupaj z njimi in onim na "kibli" ugotovili, da je mineralni vodi potekel rok uporabnosti. A to bo kaj slaba tolažba, ker se boste vtem že podelali v "gate".

Risba Marjana Mančka

ŠKRJANČKU

Kam, škranček moj, hitiš?
Čez pisane dobrave,
čez loge zelene
nesi moji ljubici pozdrave.

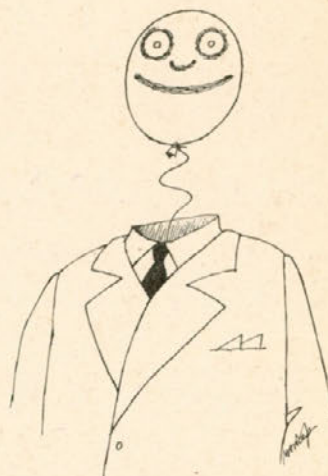
Med nageljni na oknu
pesem mi zapoj,
da pomlad na dušo trka,
da bo sladka noč nocoj.

Da bom ljubico v naročju zibal,
ji sladke sanje šepetal,
mehka lica ji poljubljaj,
svoje vroče srce dal.

Tiha žalost utonila
v mojih mladih bo očeh,
ko se bova spet ljubila
kot v nekdanjih srečnih dneh.

Ko se vrnil bo škranček,
ko bo majnik zazorel,
sredi pisanega cvetja,
ljub'co k sebi bom prižl.

Tone G.

Risba Marjana Mančka

PRAVILO ZA JAMOMERCE

Ko boste izmerili preboj med jaškoma Pesje in Šoštanj, boste kmalu ugotovili, da je pri merjenju prišlo do napake. In če boste napako odpravili prej kot v mesecu dni, vedite, da je napak še več.

PRAVILO ZA GEOLOGE

Če se vam zdi, da vaš "geološki kompas" ne deluje pravilno, potem "iglo" moti vaš srčni spodbujevalnik.

PRAVILI ZA SKLEP

Če se po končanem "šihtu" počutite odlično, ne skrbite - počutje se vam bo spremenilo! Ni ga čez prvi požirek hladnega piva po napornem "šihtu", nadaljnjih deset pa "ravno tako paše!"

Sergej Perbil
študent 1. letnika
rudarstva

Nekaj gesel, ki so jih povedali naši letošnji "zelenci" pred skokom čez kožo

Za uvod prvo od izrečenih gesel botrov:

"Sem kopal in kopal 25 let velenjski lignit, včasih sem moral kako pivo izpit". Sem se v Škalskem repu potil, tam sem išias dobil. Potem sem inštruktor in strelec postal. Sedaj nabijam in streljam, da je joj, še malo pa bo pokoj. Danes tukaj po 25 letih ponovno na sodu stojim in vam mladim vso srečo v jami želim."

- Minister za energetiko, povej mi, kdaj srečo pošlješ v naš kraj! Neskončna potem bo tvoja slava, tako misli moja glava.

(Minister za energetiko, mag. Franc Avberšek, kot dolgoletni poslovodni delavec našega rudnika seveda ni manjkal na Skoku čez kožo. Celo slavnostni govornik je bil na njem. Na tribuni pa je pred svojim govorom in po njem - čeprav kot minister državni funkcionar - sedel ob uglednem sindikalnem gostu na Skoku čez kožo: Dušanu Semoliču, predsedniku Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.)

- Električarji in rudarji imajo pijačo radi, kdo je več zdrži, pa bomo še videli.

- Ne hodi s knapom naga, ker ima vruga, dolgega kot špaga, če ga prav vtakne, ti vse kosti premakne.

- V preriji naši smo konje dobili, lahko jih bomo dobro redili, škoda, da nas v šoli jahati niso učili. Pa vendar mislim, da bom znal v sedlo sesti in juho v galopu pojesti.

- Veliko več vemo, kot se vam zdi, ne glede na naše znanje pa vas pozdravljamo in vas spoštujemo, seveda pa tudi od vas pričakujemo...

- Čistilne naprave montirat', ne rudnik zapirat', to je moje GESLO, saj knap sem, NE TESLO.

- Bi stroje popravljali, bi rine prestavljali, ključke vihteli; če bo treba, bom tudi vriskal in pel, samo da bi delo imel.

- Danes, ko stopam v knapovski stan, sem res ves nasmejan, še bolj nasmejan pa bi bil, če bi že končno eno PIVO dobil.

Vseh "zelencev" smo letos imeli šestdeset.

Uredništvo

Nagrajeni reševalci križanke v Rudarju 6/92

1. Dobroslav POLENIK, Tovarniška 2, 63325 ŠOŠTANJ
(1. nagrada - knjiga Evalda Flisarja "Noro življenje")
2. Tadej PUCELJ, Pohorskega bataljona 12, 63320 Velenje
(2. nagrada - knjiga Ivana Aralica "Duše sužnjev")
3. Savo RISTIČ, Šercerjeva 17, 63320 Velenje
(3. nagrada - knjiga Daniela J. Dolesha in Sheryllynne Lehman "Ljubi me, ne ljubi me")

REŠITEV KRIŽANKE - VODORAVNO: svečana seja DS - lesa, as - zrak, Fani, VP - srt, Auhausen, Asinara - Lao, PD, rebra, Matajur - odmera, fasada - VI, par, ali, A.D. - Eos, Z.J., Lipari - nakane, A.J., VS - J.M., LIV, Dajaki - gadek, anilin - rti, t, rima, D - aeroba, p.p. - dr., zelena kura - eks, tahometer - ces, Aro, nada - Asir, dar, s, č - Ira, soha, kela - Natal, AB, ozon - jubilarji, kožo!

Nagrajenim reševalcem čestitamo, drugim pa želimo več sreče pri reševanju in žrebanju pravih rešitev nagradnih križank, ki jih bomo še objavili v Rudarju.

Uredništvo

KAKO PROIZVAJAMO?

Proizvodnja premoga v našem rudniku v juniju v primerjavi s predvideno v osnovnem, letnem načrtu in v primerjavi s predvideno v mesečnem načrtu:

Jama Preloge	124 100 ton	(97,72 %, 103,42 %)
Jama Pesje	138 430 ton	(93,91 %, 101,79 %)
Jama Škale	55 960 ton	(100,20 %, 99,93 %)
Priprave	19 810 ton	(101,85 %, 110,06 %)

Skupaj RLV 338 300 ton (96,74 %, 102,52 %)

V juniju smo imeli 20 delovnih dni.

Proizvodni načrt za julij

(V oklepajih so navedene proizvodne naloge iz osnovnega, letnega načrta)

Jama Preloge	109 200 ton	(106 500)
	5 200 t/dan	(4 841)
Jama Pesje	134 400 ton	(133 650)
	6 400 t/dan	(6 075)
Jama Škale	75 600 ton	(72 900)
	3 600 t/dan	(3 314)
Priprave	16 800 ton	(19 450)
	800 t/dan	(884)

Skupaj RLV 336 000 ton (332 500)
16 000 t/dan (15 114)

Za julij smo načrtovali 21 delovnih dni - ob prostih vseh sobotah in prostem neplačanem petku, 31. juliju.

V letošnjem prvem polletju smo v RLV odkopali 2 114 800 ton premoga ali 98,37 % glede na osnovni načrt.

Proizvodni sektor Skupnih služb RLV,
Oddelek za tehnične plane in analize

Obvestilo Ljubljanske banke - Splošne banke Velenje, d.d.

Od 22. junija dalje so mejni zneski za ček v poslovanju s tekočimi računi:
- minimalni znesek: **500 SIT**
- maksimalni znesek v brezgotovinskem poslovanju: **8.000 SIT**
- Maksimalni znesek za dvig gotovine v vseh enotah Ljubljanske banke v R Sloveniji za imetnike TR pri Ljubljanski banki v R Sloveniji: **8.000 SIT**
- maksimalni znesek za izplačilo gotovine v enotah PTT in drugih bank, s katerimi imamo sklenjene pogodbe o sodelovanju: **5.000 SIT**, imetniki TR pri naši banki pa lahko dvignejo z enim čekom pri vseh njenih enotah znesek gotovine v okviru križja na TR. Izplačilo brez primerjave stanja iz imenskih hranilnih vlog na vpogled v enotah PTT in drugih bank, s katerimi imamo sklenjene pogodbe o sodelovanju, pa lahko znaša največ **8.000 SIT**.

RUDAR, glasilo Rudnika lignita Velenje

Organ pri glasilu: Odbor za informiranje,
predsednik Jože Hace

Odgovorni urednik: Diana Janežič

Naslov uredništva: Rudnik lignita Velenje, glasilo Rudar,
Partizanska 78 (NOP), 63320 Velenje

Telefon: (063) 853-312, interna številka 1815

Izdelava fotografij: Ivan Pungartnik, Jamomerstvo RLV

Tisk: Tiskarna Velenje (Štrbenkova 6, 63320 Velenje)

Naklada in izdajanje: 4 200 izvodov enkrat na mesec

Po mnenju Ministrstva za informiranje z dne 14. 2. 1992, št. 23/67-92, se glasilo Rudar šteje za izdelek iz tar. št. 3, tč. 13 Tarife prometnega davka.

PRAZNOVALI SMO DAN RUDARJEV

Okteti rudarjem

Le kateri uvod v praznovanje našega praznika 3. julija, dneva rudarjev, bi bil lepši in primernejši od koncerta Okteti rudarjem? Letos je bila ta prireditel že desetič, in hitro so minila leta od takrat, ko je bila prvič. So pa tudi letos v okteti, ki so na tem koncertu peli, bili večinoma znani obrazi. Mogoče pa tak vtis dobi le vsakoletni poslušalec tega koncerta, kakršna sem tudi jaz. Meni se namreč zdi, da pevce, ki pojejo na tej prireditvi, večinoma vse poznam, da so mi domači, četudi njihovem ubranemu petju pri- sluhnem le enkrat na leto.

Sicer pa se je v počastitev našega praznika 3. julija letos zbralo pet oktetov, in to, kot je že bil govor v Rudarju, v soboto zvečer, 13. junija, v dvorani Glasbene šole Velenje.

Ti okteti so bili: Ljutomerski oktet iz Ljutomera, Zagorski oktet iz Zagorja ob Savi, oktet Tosama iz

Domžal, Šaleški oktet iz Šoštanja in naš oktet - Rudarski oktet RLV. Vsak oktet je med koncertom najprej sam zapel štiri pesmi, za zaokrožitev koncerta pa so zapeli še pet pesmi vsi skupaj; oziroma šest pesmi, saj jih je frenetično ploskanje poslušalcev po skupaj odpeli peti pesmi izzvalo, da so zapeli skupaj še eno.

Oktete sta med delom koncerta, ko so peli posamič, in delom, ko so peli vsi skupaj, nagovorila sedanji predsednik poslovodnega odbora našega rudnika mag. Franc Žerdin in predsednik našega sindikata Zlatko Notersberg, po njunih nagovorih pa so si vsi pevci med sabo izmenjali spominska darila.

Kratko in suhoparno povedano za sklep: ta, deseti koncert Okteti rudarjem je bil tak, kot so bili vsi prejšnji. Torej prijeten in vreden poslušanja

Diana Janežič

Naša letošnja rudarska likovna kolonija - Ekstempore '92

Strokovni ocenjevalec kolonije in v njej ustvarjenih del je bil prof. dr. Mirko Juteršek (drugi z desne strani)

Čeprav je bila to po vrsti trinajsta rudarska likovna kolonija ob našem prazniku 3. juliju, še malo ni bila ponesrečena, temveč, kot ponavadi, prijetno druženje delavcev iz našega rudnika z likovniki ob rudarskem prazniku. Skrčena na dva dni - na petek, 19., in soboto, 20. junija - pa je ta prireditel terjala od vseh 22 likovnikov, kolikor jih je v okviru nje ustvarjalo, veliko ustvarjalnega napora, da so vsi vsaj z enim likovnim delom, kot je bilo treba, zajeli eno od dveh predlaganih tem: živeti v Šaleški dolini, rudniški objekti in širša okolica rudnika. Vendar nekateri so zmogli ustvariti celo dve ali tri likovna dela, ubrana na ti dve temi. Vsa ustvarjena dela pa so potem organizatorji kolonije razobesili v Delavskem klubu. In za sklep kolonije je bilo v soboto zvečer, 20. junija, prirejeno slovesno odprtje te razstave.

Udeležence, likovnike in druge, je na tej svečanosti nagovoril predsednik sindikata našega rudnika Zlatko Notersberg, strokovno pa je kolonijo in v njej ustvarjena dela ocenil prof. dr. Mirko Juteršek, umetnostni zgodovinar in direktor Slovenske knjižnice v Ljubljani. In glede na ocene, ki jih je dal dr. Juteršek, so bile podeljene tudi denarne nagrade za ustvarjena dela v koloniji. Tako je prvo nagrado, v znesku 18.000 SLT, prejel akademski slikar Lojze Zavolovšek, drugo, v znesku 15.000 SLT, Arpad Šalamon in tretjo, v znesku 10.000 SLT, Ana Ojsteršek. Naš rudnik pa je še sedem ustvarjenih del v koloniji odkupil, in sicer dela Janeza Ambrožiča, Oskarja Solinca, Betke Cimperc, Jožeta Hochkrauta, Jureta Godca, Marjana Vodiška in Karla Kozoleta.

D.J.

Srečanje jamskih reševalcev jubilarntov

Neuničljiva - še vojna pri nas lani je ni spodnesla - je za naš rudnik tudi tradicija, da ob dnevu rudarjev priredi srečanje svojih jamskih reševalcev, ki so v obdobju od junija prejšnjega leta izpolnili 5, 10, 15 let aktivnosti v jamski reševalni četi rudnika. To so naši vsakoletni jamski reševalci jubilarnti, ki na svojem srečanju ob dnevu rudarjev prejmejo:

- jubilarnti 5 let aktivnosti v jamski reševalni četi **diplomo in bronasto plaketo**

- jubilarnti 10 let aktivnosti v jamski reševalni četi **diplomo, srebrno plaketo in kristalno vazo**

- jubilarnti 15 let aktivnosti v jamski reševalni četi **diplomo in zlato plaketo**

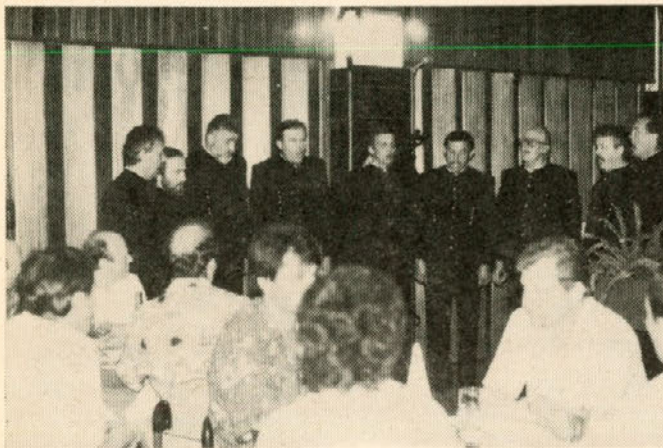
Povabljeni na to srečanje - in na njem prejemniki **diplome in kipca jamskega reševalca za priznanje** - pa so tudi naši upokojeni jamski reševalci od junija prejšnjega leta.

Naši letošnji jamski reševalci jubilarnti so tako bili:

jubilarnti 5 let aktivnosti: Franc BERLAK, Mehmedalija DAHALIČ, Marjan DUPLIŠAK, Zdenko KIKEC, Ivan KOS, Anton KRENKER, Mirko LENART, Osman SOFTIČ, Jože VOZELJ, Marjan ŽIBRET, Milan PAJEVIČ, Milan PLOHL, Mile PRANIČ, Jusuf MUHAREMOVIČ, Rafko GORŠEK, Andrej SAMEC

jubilarnti 10 let aktivnosti: Stjepan BLAŽINA, Ivan BOGATAJ, Miran BOŽIČ, Franc BRUSNJAK, Evgen DROVENIK, Miran HRIBERŠEK, Janez KRIVANEK, Šahbaz MAHMUTOVIČ, Božo MISKIČ, Mijo PETROVIČ, Branko PREZELJ, Vinko SLATINŠEK, Silvester ŠUSTER, Franc URBANEC, Miran KOROŠEC

jubilarnti 15 let aktivnosti: Stanislav BARBER, Branko FOŠNER, Milan GORJUP, Stane HOČEVAR, Ludvik KAVČNIK, Alojz KOS, Tomo LIPNIK, Sulejman MAHMUTOVIČ, Tunjo PAVIČ, Mijo TADIČ, Franjo TISNIKAR, Slavko VOLF, Pavel ŽUPEVC

Tudi letos se je srečanje naših jamskih reševalcev jubilarntov začelo z nastopom našega rudarskega okteta

Diplomo in kipec jamskega reševalca pa so dobili upokojeni jamski reševalci:

Edo KRAJŠEK (za 20 let staža pri reševalcih), Anton ŠPORIN, (za 25 let staža pri reševalcih), Avgust TERGLAV (za 23 let staža pri reševalcih), Karel FELICIJAN (za 15 let staža pri reševalcih), Srečko JAVORNIK (za 17 let staža pri reševalcih)

Jamske reševalce je na srečanju nagovoril mag. Franc Zerdin, in to takole:

"Leto dni je minilo, in spet imamo srečanje za podelitev priznanj za 5, 10, 15 let članstva v naši jamski reševalni četi in priznanj za njene upokojene člane v zadnjem letu dni.

V letu dni, ki je za nami, se je dogodilo zares veliko sprememb. Lansko srečanje jamskih reševalcev smo sicer izvedli, vendar pod mučnim vtisom bližajoče se vojne, ki se je kmalu po tem srečanju tudi zares začela.

Dogodilo se je, da so nekateri člani naše jamske reševalne čete šli lani v vrste slovenske vojske prav v dnevi ob 3. juliju in na nekaterih bojiščih doživljali srdite

boje.

Res, tesnobno je bilo lansko rečanje jamskih reševalcev. Njegovi udeleženci smo komaj čakali, da ga končamo. To srečanje je bilo tudi edina prireditev v programu praznovanja 3. julija, dneva rudarjev, ki smo jo izpeljali ob 3. juliju. Druge smo odpovedali ali preložili.

K sreči v zadnjem letu dni, kakršno koli je že bilo to obdobje, v Rudniku lignita Velenje jamski reševalni četi ni bilo treba imeti nobene zaresne akcije. Posamezni člani naše jamske reševalne čete pa so sodelovali pri gašenju požara v Hrastniku.

Vaje članov naše jamske reševalne čete so potekale po načrtu. To je tako, da smo nadalje skušali oblikovati čim bolj vsestranskega jamskega reševalca, hkrati pa dovolj dobrega, sposobnega za samostojno ukrepanje v zaresnih reševalnih akcijah.

V enoletnem obdobju, ki je minilo, nam je tudi uspelo, da smo reševalno četo močno pomladili. Prepričan sem, da je to dobro, da bosta zaradi pomladitve pomen in sposobnost čete še večja.

Zelo pomembno vlogo imate v jamski reševalni četi prav jubilarnti

Že po temle omizju na letošnjem srečanju naših upokojenih delavcev se dá sklepati, da je to bilo res družabno srečanje

večletne aktivnosti v njej. Brez vaše prizadevnosti, brez znanja in izkušenj, ki jih vi imate glede na vaš staž v četi, bi četa ne bila takšna, kot je.

In tudi mladi reševalci, ki so v četo prišli, bi brez vaših izkušenj in delovnega zgleda ne pomenili v četi toliko, kot pomenijo, ker bi pač ne imeli vzornikov za dobro delo. Jamski reševalci ste v delovnem kolektivu vedno bili in ste še nekaj več.

Na vas je vodstvo rudnika, pa tudi vsi drugi v njem zaposleni, ob posebnih dogodkih, pa naj so bili to nesreče, štrajki ali karkoli drugega posebnega, vedno računalo. In vsi ste svoje poslanstvo vedno znali pošteno in v prid celega delovnega kolektiva opravljati. Prav to - in seveda vaše odgovorno delo pri mentorstvu mladim reševalcem - sta tudi

pripomogla, da je razvitost in usposobljenost jamske reševalne čete Rudnika lignita Velenje v evropskem okviru na zelo visokem nivoju in da zato četa uživa veliko spoštovanje in takó tudi vi.

Za ves vaš prispevek k temu, da je naša reševalna četa takšna, in k vsemu delu, ki ga je opravila, se vam v imenu Rudnika lignita Velenje in v svojem imenu prav lepo zahvaljujem... Vsem, tudi vam, ki ste zaradi upokojitve prenehali biti člani reševalne čete, ste pa v njej zelo dolgo in uspešno delali! Ob tem pa vam želim, da bi v pokoju dolgo bili zdravi in da bi vas na RLV vezali še naprej lepi spomini. Pa da bi se kdaj še oglasili v RLV. Srečno!"

R.B.

Srečanje naših upokojenih delavcev

Od junija lani do junija letos je v obdobje "univerze za odrasle ali za tretje življenjsko obdobje"

zajadrlo okrog 130 naših rudarjev in drugih delavcev, in delavk. Vsaj toliko je bilo povabljenih na

V začetku srečanja naših upokojenih delavcev pa je pred Delavskim klubom, kjer je potekalo (tudi) to srečanje, igrala Rudarska godba Velenje

Mnogim, ki so se odzvali povabilu na letošnje srečanje naših upokojenih delavcev, je srečanje minilo tudi takole

letošnje srečanje naših upokojenih delavcev v okviru programa praznovanja 3. julija. Seveda pa tudi letos povabljeni na to srečanje niso prišli vsi, kajti tretje življenjsko obdobje je za človeka muhasto in večkrat tudi neusmiljeno in mu tako okrnijo možnosti, da bi bil popoln gospodar samega sebe in svojega prostega časa, kar bi z upokojitvijo sicer naj bil. So pa tisti, ki so letos na to srečanje prišli - tako kot vedno prihajajo povabljeni na to srečanje - prišli večinoma z ženo oziroma možem. In zato je Delavski klub, kjer je srečanje potekalo - v soboto zvečer, in še v noč, 27. junija - bil kar poln, ne pa prepoln. Za uverturo v srečanje so prihajajočim nanj, z "boljšo" oziroma "slabšo polovico" ali pa kar v eni osebi, pred Delavskim klubom igrali godbeniki Rudarske godbe Velenje. Znotraj pa so jih pričakale obetavno pogrnjene mize in, človek bi rekel, njihovi še nedavno glavni šefi v podjetju in sindikatu podjetja, ki so jih sprejeli kot nikakršni šefi, saj so vsi brez izjeme bili prijazni, jim ponujali roko v pozdrav, bili pripravljeni tudi, da jih potrepljajo po rami. Skratka, šefi, o katerih lahko le sanjaš. Pa tudi drugače je bilo vse nasičeno z gostoljubnostjo, prijaznostjo, ustrežljivostjo. Res, žal je lahko tistim, ki se povabili na to srečanje niso mogli ali hoteli odzvati.

Povzetka govorov na tem srečanju!

Zlatko Notersberg, predsednik sindikata:

Drage upokojenke, spoštovani upokojenici!

... Slovo ob 3. juliju od sodelavk in sodelavcev, ki so nedavno odšli v pokoj, je vedno znova priložnost za zazrtje v preteklost. Kaj pa je tisto, kar v nas ob tako svečanem dogodku sproža otožnost, da ne rečem občutek nelagodja? Seveda, to je spoznanje, da nam je v zadnjem letu dni spet izginilo izpred oči nekaj obrazov, ki smo jih bili vajeni dan na dan videvati okrog sebe. Saj veste, kako to spoznanje nastane... Hodiš, na primer, po odkopu in srečuješ sodelavce. Mrak je. Obrazi, velikokrat zakriti s premogovim prahom, so si v soju žarkov rudarske svetilke tako zelo podobni. In rečeš si: Tamle sta pa Jože in Marjan; do njiju stopim, da razdremo kakšno domisljico za smeh. A potem te spreleti spoznanje: to nista Jože in Marjan, saj sta pred nekaj dnevi bila zadnjič na odkopu, sedaj pa že uživata zasluženi pokoj. Za vas lahko trdim, da pripadate generaciji delavcev, ki je zdaj zaposlenim v RLV omogočila, da lahko mnogo bolj spokojno razmišljajo o sedanjosti in prihodnosti, kot ste o sedanjosti in prihodnosti lahko razmišljali delavci v RLV nekoč. In to je vaša zapuščina ob vašem

odhodu iz podjetja v pokoj, ki vam lahko zbuja zadoščenje. Na kratko in brez razčustvovanosti rečeno, pripadate generaciji delavcev, ki je prispevala k temu, da zdaj naš rudnik velja za enega največjih in najsodobnejših v Evropi, prav gotovo pa za najmodernejši rudnik z jamskim pridobivanjem na Balkanu, in ima zato tudi pravico do bodočnosti. To pravico našemu rudniku daje tudi odzivanje strokovnjakov v rudniku na zahteve po odpravljanju posledic, ki jih odkopavanje premoga v njem pušča v okolju. Določene povedano, dajejo mu jo tudi že utečen sistem ponovnega oživljanja prizadetih področij v Šaleški dolini zaradi posledic rudarjenja in vse bolj učinkovite rešitve odlaganja elektrofiltrskega pepela, ki nastaja v TEŠ, v že odkopane rudniške prostore. Problem pa je seveda kasnitev izgradnje sodobnih čistilnih naprav za dimne pline v TEŠ. Saj rešitev tega problema po javnem mnenju terja tako velika sredstva, da jih danes ni možno v celoti zagotoviti... Kljub vsem prizadevanjem tudi nas rudarjev, da bi se javno mnenje glede tega spremenilo... In zato, drage upokojenke in spoštovani upokojenici, podpirajte nas v teh prizadevanjih, pomagajte nam spremeniti javno mnenje glede tega problema, in tudi tako ohranjajte povezanost s podjetjem, ki ste ga toliko let pomagali zadrževati in soustvarjati ... Srečno!

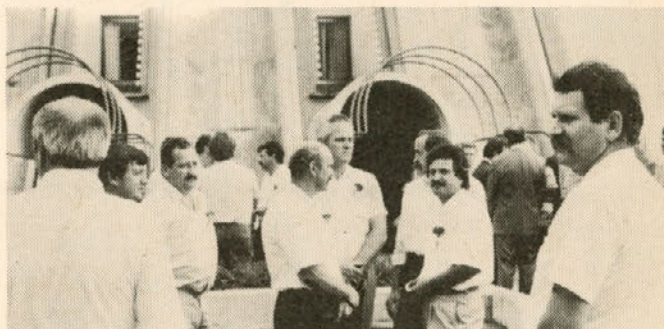
Mag. Franc Žerdin:

Ko vas takšne, na pogled tako še mlade in pri močeh, takole zbrane danes človek tu vidi, bi rekel, da je na shodu liberalno demokratske stanke. In prav je, da ste takšna družba, da je to srečanje videti tako. Upam, da bomo tudi med potekom tega našega današnjega družabnega večera tako "revolucionarni", kot se kažejo liberalni demokrati. Sicer pa tudi pri nas, ki naj bi to srečanje poganjali in povezovali, vidite, da se je v rudniku, odkar ste odšli iz njega, marsikaj spremenilo. Mimogrede, po tem, koliko pevcev nam je prejle v našem rudarskem oktetu tu pelo, bi lahko sklepali, da se je tudi on spremenil - in postal sekstet... Se opravičujem v imenu zbora za njegovo okrnjeno sestavo v nastopu tule za nas! V teh dneh pred dnevom rudarjev se pač zgodi tudi kaj takšnega. Pa še ta sprememba je, kar se tega srečanja tiče, da smo za izvedbo takega srečanja lani dvakrat morali sedeti skupaj, ker je za srečanje vseh povablencev naenkrat cel Delavski klub bil premali. Letos pa smo ga, kot vidite, vsi skupaj ravno kolikor toliko napolnili. Prihodnje leto pa bo, upam vsaj, zadostovala zanj samo tamle tista končna soba; če seveda ne bo prišlo do zapletov za rudnik. Po časopisih namreč

lahko zadnje čase sami prebirate, "da nas vsi po vrsti dokaj intenzivno zapirajo". In jaz mislim, da bi to kdo še storil, samo odgovornosti za tako dejanje ne bi hotel prevzeti nase. V tem tiči problem "našega zapiranja". Prava rešitev resničnega problema pa je izgradnja čistilnih naprav v elektrarni Šoštanj in ne, da bi že v prihodnjem letu zaradi znanih

sklepov oziroma zahtev tako zmanjšala proizvodnjo elektrike, da bi poraba našega premoga v njej namesto 3,5 milijona ton znašala le 700 tisoč ton na leto. Če bi do tega res prišlo, pa bi se dejansko bilo treba lotiti zapiranja rudnika in s tem začetka procesa za opustitev rudarjenja v Šaleški dolini ...

R.B.

Pred Glasbeno šolo Velenje malo pred sedmo uro zvečer 2. julija, ko se je v njej začela svečana seja delavskega sveta našega rudnika za podelitev tradicionalnih priznanj jubilarom 20 let nepretrganega dela v našem rudniku

Med prejemniki priznanj za 20 let nepretrganega dela v RLV je letos bil tudi mag. Franc Avberšek, ki je, kot vemo, še sredi pomladi letos bil predsednik poslovnega odbora RLV, od takrat pa je minister za energetiko

Takole so poleg vseh drugih tudi jubilarji v dvorani Glasbene šole Velenje čestitali k prejemu priznanj za 20 let nepretrganega dela v RLV vsakemu so-jubilantu na odru

SVEČANA SEJA DELAVSKEGA SVETA NAŠEGA RUDNIKA

Tudi na njej je imel govor mag. Franc Žerdin in v tem svojem govoru je med drugim povedal:

Pred nekaj dnevi, prav na dan obletnice osamosvojitve države Slovenije, je bila na obisku v našem podjetju delegacija Krekinih premogovnikov iz Tuzle. In njeni člani so pripovedovali, da proizvodnja premoga v vseh njihovih premogovnikih stoji že skoraj dva meseca, da imajo zaradi tega v jamah veliko požarov, ogromno materialno škodo, da so elektrarne pri njih močno poškodovane; pripovedovali so, da je veliko rudarjev v vojni padlo, da pri njih nasploh vladajo lakota, negotovost, in kar je predvsem hudo, veliko medsebojno nezaupanje, ker tudi sosed ni več tak sosed, kot je bil še nedavno.

Komaj pred enim letom smo vojne grozote doživljali tudi pri nas. Kot moreče sanje se nam vračajo spomini v tiste dni, ko so tudi pri nas padale žrtve podivjane soldateske, in neskončno veliko je bilo naše veselje, ko se je tako imenovana Jugoslovanska ljudska armada umaknila z ozemlja Slovenije.

Dogodki so si zatem sledili bliskovito. Dobili smo novo ustavo, razdelili smo se in se levičarje, desničarje, sredince in nevtalce. Jezili smo se in se navduševali nad strankami in razpravami v naši republiški in občinski skupščini. Dobili smo novi denar in novo vlado. Ob vsem tem pa smo v našem premogovniku tudi trdo in odgovorno delali in se danes upravičeno lahko pohvalimo z rezultati takega dela... Prav tako pa z dejstvom, da je naš premogovnik danes med najbolj uspešnimi v Evropi. **Tudi po doseženih proizvodnih ceni** svojega premoga, saj je konkurenčna cenam uvoženih premogov in večine drugih vrst energetskih virov. Žal pa se ni zgodilo, da bi v elektrarni Šoštanj zgradili čistilne naprave tako, da bi dosegli 90-odstotno zmanjšanje emisije žveplovega dioksida v zrak glede na emisijo v letu 1980.

Efektu aditivne metode odžvepljevanja dimnih plinov v elektrarni Šoštanj so sicer prispevali k temu, da se je emisija SO_2 iz nje v ozračje zmanjšala za 25 odstotkov, za izgradnjo dragih bolj učinkovitih čistilnih naprav v njej pa je Sloveniji zmanjkalo denarja.

V Rudniku lignita Velenje in v Termoelektrarni Šoštanj smo izdelali dokument, v katerem so izračunane posledice zmanjšanja naše in njene proizvodnje po scenariju, ki je zapisan v sklepih Skupščine občine Velenje iz leta

1987. Vendar ti rezultati so za oba kolektiva, RLV in TEŠ, pa tudi za občino Velenje in Slovenijo v celoti, tako "črni", da je prava rešitev gotovo samo izgradnja ustreznih čistilnih naprav v elektrarni Šoštanj v čim krajšem roku. Naša želja in upanje, da bodo stranke, slovenska vlada in parlament zmogli zajamčiti tako rešitev, sta zares veliki; svoj del bremena smo za tako rešitev pripravljali nositi tudi v Rudniku lignita Velenje.

Ponudba, ki jo naš delovni kolektiv daje slovenski vladi, je nedvoumno definirana: do leta 2020 oskrbovati Slovenijo maksimalno s 4,3 milijona ton lignita na leto, po ceni, ki bo konkurenčna ceni uvoženega premoga. Vendar pa mora v povezavi s to našo ponudbo tudi vlada v kratkem definirati dovolj jasne odgovore na vprašanje, kako si zamišlja strategijo nadaljnjega razvoja premogovništva v Sloveniji. Prav tako pa mora definirati ceno energije, svoj odnos do reševanja ekoloških problemov v Saleški dolini in drugod po Sloveniji ter omogočiti dialog o možnih načinih pokrivanja izgub, ki izvirajo iz neustreznega plačevanja premoga v letih 1989, 1990, 1991, pa tudi letos!

Rudnik lignita Velenje danes razpolaga s številnim in kvalitetnim kadrom. Večletno načrtno vlaganje v izobraževanje in računalniško tehnologijo ter spodbujanje zaposlenih za kreativno delo se mu bogato obrestujeta in mu dajeta dovolj veliko garancijo za nadaljnje doseganje pozitivnih gibanj v njegovem poslovanju.

Vsekakor je naš namen tudi, da še naprej omogočamo in spodbujamo pozitivno kadrovske selekcije. Temu bo tudi še naprej podrejena naša politika zaposlovanja, nagrajevanja in drugih vrst stimuliranja delavcev za dobro delo. Zavedati se namreč moramo, da bo kvaliteta našega življenja tudi v bodoče najbolj odvisna od nas samih in da nam tudi v bodoče nihče sam od sebe ne bo ničesar podaril.

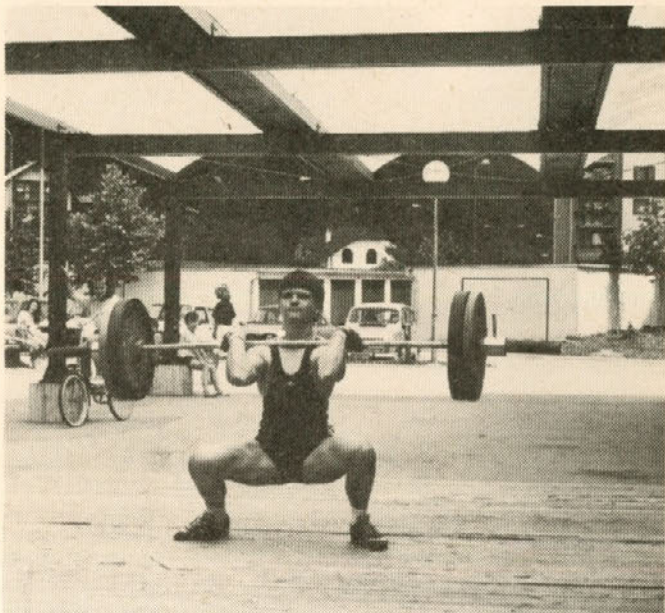
Dragi jubilanti!

Vsekakor je vaš prispevek k razvoju Rudnika lignita Velenje bil odločilnega pomena. Vi ste bili tisti, ki ste se ob posameznih prelomnicah v razvoju rudnika morali odločiti, kako ga razvijati naprej, in na srečo ste se znali pravilno odločiti. Sicer danes naš premogovnik ne bi bil tako razvit, kot je.

Za vaše dosedanje delo se vam v svojem imenu in v imenu celotnega podjetja iskreno zahvaljujem in vas pozivam k nadaljnjemu tvornemu sodelovanju...

R.B.

Z letošnjih športnih srečanj ob našem prazniku 3. juliju

TEKMOVANJE V DVIGANJU UTEŽI

To športno srečanje je bilo v soboto dopoldne, 27. junija, pred telovadnico osnovne šole v Šaleku in se je štelo tudi za drugo mladinsko prvenstvo Slovenije v dviganju uteži. Pri njem je sodelovalo 12 tekmovalcev - samo iz domžalskega in našega domačega, velenjskega tekoatletskega kluba, sodelovali pa naj bi še dvigalci uteži iz ljubljanske Olimpije, a se iz neznanih razlogov tekmovanja niso udeležili.

Ekipno so na tem tekmovanju zmagali domačini, Velenjčani, ki so tudi na slovenski prvenstveni lestvici tekoatletskih ekip vodilni. V konkurenici posameznikov pa so se na prvih pet mest uvrstili:

1. Damjan Čanžek, Domžale, 2. Marjan Vuzem, Velenje, 3. Klemen Kočar, Domžale, 4. Aleš Redžić, Velenje, 5. Admir Hankić, Velenje

Diana Janežič

Tekmovalci na turnirju v dviganju uteži

TENIŠKI SREČANJI

Prvo od dveh teniških srečanj v okviru praznovanja našega praznika 3. julija - srečanje tenisačev iz našega rudnika s tenisači iz Rudnikov rjavega premoga Slovenije, Trbovlje - je bilo v torek popoldne, 30. junija, drugo - srečanje tenisačev iz našega rudnika s tenisači iz TEŠ - pa v petek popoldne, 3. julija, torej na dan rudarjev.

Izida srečanj!

Prvo srečanje se je končalo s porazom 5 : 7 tenisačev iz našega rudnika. Vendar se poraženci zaradi tekmovalnega neuspeha niso preveč jezili. Saj je srečanje bilo prirejeno tudi z namenom, da

bi se delavci iz našega podjetja in iz zasavskih rudnikov rjavega premoga ob tekmovalnem med sabo tudi kaj brez zadržkov pogovorili in družabno razživeali. In zato se je srečanju z veseljem pridružil tudi mag. Franc Žerdin, saj tekmoval ni, tekmovalje je le z zanimanjem spremljal. Drugo srečanje pa se je končalo z zmago 9 : 5 tenisačev iz našega rudnika.

(V petek, 10. julija, na dan električarjev, so tenisači iz TEŠ ponovno podlegli tenisačem iz našega rudnika - z enakim rezultatom, 5 : 9.)

Med teniškima srečanjima sta priložnost za sproščen pomenek izkoristila tudi mag. Franc Žerdin in dipl. inž. rudarstva Martin Putrič, tehnični direktor Rudnikov rjavega premoga Slovenije

ODBOJKARSKA TURNIRJA

Prvi odbojkarški turnir v počastitev našega praznika 3. julija je bil v četrtek, 2. julija, na odbojkarškem igrišču pod kopališču v Velenju, drugi pa 3. julija na novem igrišču za odbojko na mivki ob igrišču za mini golf v turistično-rekreacijskem centru Jezero.

V okviru prvega turnirja sta se med sabo pomerili tudi dve ekipi odbojkaric, in sicer odbojkarice iz našega rudnika in odbojkarice iz

TEŠ, ki so z rezultatom 2 : 0 tudi zmagale. Moške ekipe pa so na tem turnirju bile štiri in turnir končale takole:

1. Sipak, 2. RLV, 3. TEŠ, 4. Odbojkarško društvo Velenje.

Drugi turnir pa je bil samo turnir moških ekip, velenjskih, in se je končal takole:

1. RLV, 2. Jezerski zmaji, 3. Amaterji, 4. Odbojkarško društvo Velenje, 5. Air Force, 6. Siromački

TEKMOVANJE V RIBOLOVU

Ribiči so kot vsako svoje tekmovalje tudi letošnje tekmovalje pri nas ob 3. juliju, dnevu rudarjev, ki je potekalo v soboto, 4. julija, ob Škalskem jezeru, začeli zgodaj, že ob šestih zjutraj, in ga ekipno končali takole:

1. RD Novo mesto, 2. RD Velenje I, 3. RD Paka, 4. RD Ptuj, 5. RD Koroška, 6. RLV, 7. Društvo invalidov Velenje, 8. RD Celje, 9.

RD Ljubno, 10. RD Velenje II, 11. Združene RD Celje, 12. RD Hrastnik, 13. RD Podčetrtek, 14. RD Mozirje.

Prvi trije posamezniki

1. Marko Gruber, RD Celje, 2. Martin Pliberšek, Društvo invalidov Velenje, 3. Miha Premelč, RD Novo mesto

KOTALKANJE

Tekmovalje v kotalkanju v okviru letošnjega praznovanja našega praznika 3. julija je zajelo kotalkarice in kotalkarje iz petih slovenskih in dveh italijanskih kotalkarskih klubov, potekalo pa je v soboto, 4. julija, na velenjskem kotalkališču.

Na njem so se tekmovalci potegovali za dve prehodni trofeji: rudarsko svetilko in pokal prijateljstva. In obe tidve priznanji so si letos prikotalkali člani domžalskega kotalkarsko-drsalnega kluba. Drugi v vrhu lestvice ekipnih uvrstitev so bili kotalkarji iz italijanskega mesta Oderza in tretji domači kotalkarji, iz Kotalkarskega kluba RUDAR Velenje.

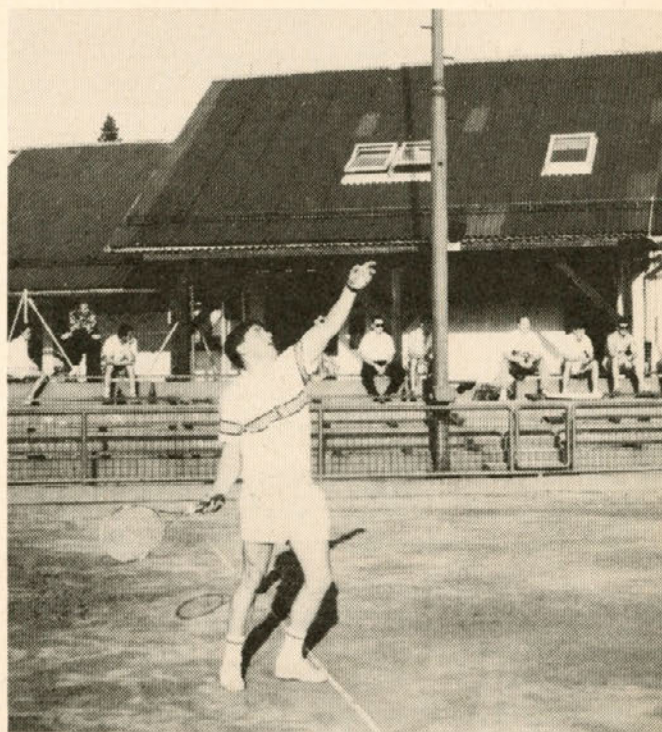
Uvrstitve kotalkaric iz KK RUDAR Velenje, ker tekmovalke so na tem tekmovalju pač bile v večini, v posameznih tekmovalnih skupinah

CICIBANKE: Teja Tepež - 1. mesto, Petra Meža - 9. mesto
PIONIRKE B: Vesna Fece - 6. mesto, Petra Marinič - 11. mesto

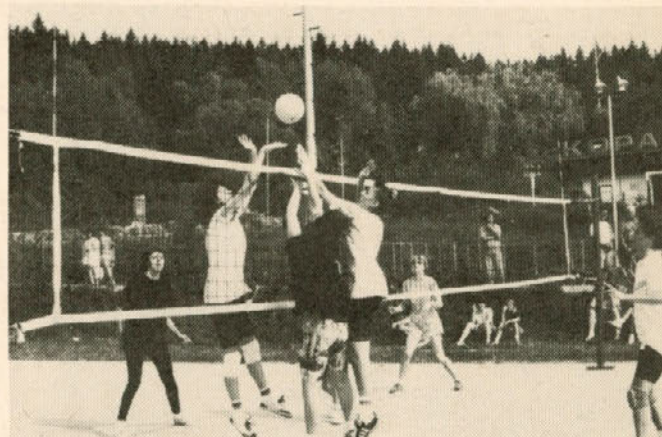
SKUPINA D1: Marina Krklec - 5. mesto

MLADINKE: Tjaša Praznik - 2. mesto, Katja Čater - 4. mesto

ČLANICE: Alenka Oven - 1. mesto, Mojca Novak - 2. mesto
Diana Janežič

Sedanji tehnični vodja našega rudnika dipl. inž. rudarstva Marjan Kolenc med teniškim srečanjem z Zasavci

Tudi ob 3. juliju so se letos pomerile med seboj večne rivalke v odbojki: odbojkarice našega rudnika in odbojkarice Termoelektrarne Šoštanj

Naše letošnje delavske športne igre

TEKMOVANJE V MALEM NOGOMETU JE KONČANO

To tekmovalje je potekalo od 4. maja do 18. junija na igrišču osnovne šole Antona Aškerc v Velenju.

KONČNI REZULTATI

I. liga

1. Klasirnica	5	4	0	1	16 : 7	8	+9
2. J. Preloge	5	4	0	1	14 : 7	8	+7
3. J. Škale	5	3	0	2	11 : 16	6	-5
4. J. mehanizacija	5	2	0	3	19 : 12	4	+7
5. J. Pesje	5	2	0	3	19 : 13	4	+6
6. J. gradnje	5	0	0	5	4 : 28	0	-24

II. liga

1. HTZ	5	4	1	0	19 : 6	9	+12
2. Priprave	5	3	0	2	22 : 9	6	+13
3. J. Transport	5	2	1	2	23 : 13	5	+10
4. Skupne službe	5	2	1	2	12 : 15	5	-3
5. PLP	5	1	1	3	10 : 20	3	-19
6. Zračenje	5	1	0	4	8 : 19	2 (-1)	-11

Liga veteranov

1. Klasirnica	9	8	1	0	62 : 3	17	+59
2. Priprave	9	8	0	7	40 : 13	16	+31
3. J. mehanizacija	9	6	2	1	32 : 10	14 (-1)	+22
4. J. Škale	9	5	0	4	29 : 22	10	+7
5. J. Preloge	9	4	1	4	18 : 29	9	-11
6. J. transport	9	4	0	5	29 : 11	8	+18
7. J. Pesje	9	4	0	5	12 : 27	8	-15
8. HTZ	9	1	3	5	9 : 18	5	-9
9. Izobraževanje	9	0	1	8	5 : 57	1 (-1)	-51
10. J. gradnje	9	1	0	8	5 : 52	2 (-4)	-47

V krosu so letos tekmovali samo moški

Glede na to, da je ekipa aktivnih delavcev Jamskih gradenj bila letos v I. ligi zadnja, bo prihodnje leto tekmovala v II. ligi, ekipa aktivnih delavcev HTZ pa bo kot letošnja zmagovalka v II. ligi prihodnje leto tekmovala v I. ligi.

D. J. - J. G.

KROS

Naši delavci krosisti so letos tekmovali v sredo popoldne, 17. junija ; kot prejšnja leta, na velenjskem stadionu. Njihovo tekmovalje - samo moških, saj za tekmovalje v krosu prijavljenk letos sploh ni bilo - je potekalo:

- za stare nad 40 let na 800 metrov
- za stare od 30 do 40 let na 1 000 metrov
- za stare do 30 let na 1 500 metrov

Prvih pet v posameznih kategorijah

Kategorija nad 40 let: 1. Milan Čepelnik, Priprave, 2. Tomo Mitč, J. mehanizacija, 3. Jože Zep, J. mehanizacija, 4. Miha Pušnik, J. Pesje, 5. Vili Žekš, Skupne službe

Kategorija od 30 do 40 let: 1. Albin Sirovnik, J. Pesje, 2. Rado Berlak, J. mehanizacija, 3. Ahmed Alić, HTZ, 4. Milan Pajević, Zračenje, 5. Vojin Bošković, J. Pesje

Kategorija do 30 let: 1. Branko Krajnc, HTZ, 2. Slavko Javornik, J. Pesje, 3. Dejan Grgić, J. Preloge, 4. Niko Bogataj, J. Pesje, 5. Boštjan Ravnjak, J. mehanizacija

Ekipne uvrstitve: 1. Jama Pesje, 2. Jamska mehanizacija, 3. Priprave

D. J.

BALINANJE OB 3. JULIJU

Balinarjem pri tekmovalju v okviru letošnjega praznovanja dneva rudarjev pri nas vreme "ni šlo na roko", saj so ga zaradi dežja morali z nedelje, 5. julija, ko naj bi ga imeli po programu, preložiti na nedeljo, 12. julija, ki pa je tudi bila precej deževna, in so tako le bili mokri... Na zunaj, saj notranja mokrota pri njihovem športu ni problem, nasprotno: želja in potreba. In to željo in potrebo jim je pokrovitelj tega njihovega tekmovalja, naš rudnik, tako izpolnil, da mu menda še sedaj pojejo hvalo.

Sicer pa je to tekmovalje kot prejšnja leta potekalo na balinišču pod kopališču v Velenju, ekipe, ki so tekmovalje, pa so se na njem uvrstile takole:

1. Primskovo, Kranj, 2. RLV I, 3. RLV III, 4. Velenje, 5. Tabor-Vižmarje, 6. Trebeliško, Velenje, 7. RLV II, 8. Šampion '85 - Rogaška Slatina, 9. Vegrad, 10. Brest, Cerknica, 11. Žalec.

Diana Janežič

TENIS

Tekmovalje v tenisu naših delavcev, za posameznike, v sklopu naših letošnjih delavskih športnih iger je potekalo od torka, 16. junija, do nedelje, 21. junija, na teniških igriščih ob Velenjskem jezeru. Pri njem je sodelovalo 79 naših delavcev in 3 delavke.

Uvrščeni na prva štiri mesta

Turnir tolažilne skupine: 1. Dani Martinšek, J. mehanizacija, 2. Nande Korpnik (upokojenec), 3. - 4. Adem Biščić, Skupne službe, in Ahmed Alić, HTZ

Glavni turnir: 1. Vojko Meh, J. mehanizacija, 2. Boštjan Aljaž, Skupne službe, 3. - 4. Peter Cehner in Alojz Gluk, oba Klasirnica

Turnir tekmovalk (le treh): 1. Blažka Bračić, 2. Nada Gorogranc, 3. Dijana Žagar, vse Skupne službe

D. J.

(Ponarodela)

NAJ ŽIVI TA KNAPOVSKI STAN

Naj živi ta knapovski stan, od vsega sveta spoštovan, od vseh lenuhov zanič'an.

Naj živi, naj živi in dobro srečo, knapi mi bodimo veseli in korajžni, saj Barbara za nas skrbi.

Bridkost je podobna zrnu, ki rodi tisočeren sad...

Ivan Cankar

Upokojenemu rudarju RLV Avgustu Friškovcu in njegovi ženi Angeli je 15. marca letos do tal pogorel dom v Bevčah.

Pa ne samo njima: tudi družini njunega sina Danila, delavca ESO, ker so živeli pod skupno streho.

Lahko si zamislite, s kakšno bridkostjo v srcu so Friškoveci po izgubi doma zrli na njegovo

pogorišče.

Posebno mati Angela se kar ni mogla in ni mogla potolažiti po nesreči, ki jih je doletela.

O tem priča tudi spodnja slika, ki je bila posneta že nekaj dni po požaru pred njihovim pogorelim domom in na kateri vidite poleg nje in mene, avtorja tega prispevka, tudi njenega moža Avgusta.

Vendar drži, kar je zapisano za naslov tega sestavka... Mala vaška krajevna skupnost Bevče, ki ne premore več kot kakšnih 260 duš, je vsa priskočila na pomoč sokrajanom Friškovcem v bridki nesreči.

Poleg nje pa še RLV in posamezni rudarji iz njega, velenjski občinski sklad za elementarne nesreče in še druge velenjske občinske institucije in organi, delavci ESO, nekaj krajanov iz Gotovelj, od koder je doma Irena, žena Friškovčevega Danila, in - kot projektanta novega doma zanje - dipl. inž. arhitekture Pavle Sifer in njegov sin.

Končni sad vse te solidarnostne akcije - v katero so se, kot že tolikokrat pri podobnih akcijah doslej, spet med prvimi vključili RLV, posamezni rudarji iz njega ter, kot nadvse prizadeven vodja izgradnje novega doma Friškovec, Franc Riček - pa je bil, da je novi dom Friškovec že po treh mesecih bil pod streho.

Friškoveci so si tudi zaslužili vso izkazano pomoč pri izgradnji novega doma. Posebno pomoč iz RLV. Saj Avgust Friškovec je izpolnil pri RLV kar 42 let pokojninske dobe. In to kot rudar.

Kot strašansko delaven rudar. Pravi garač. Kot rudar še pri klasičnem rudarjenju v RLV. Torej

takrat, ko je povsod v RLV bilo treba še ogromno delati fizično. Ko je podgradnja še bila vsa iz lesa na čelih in je les zanjo bilo treba na čela še v glavnem znositi na plečih.

In ko si rudarji zaradi vsega dela, ki ga je v jami bilo treba postoriti fizično, velikokrat med delom niso privoščili niti odmora za malico.

Pa tudi na bolniške dopuste so gledali kot na nekakšen greh in so jih zato mnogi komajda poznali. In med takimi je bil tudi Avgust Friškovec.

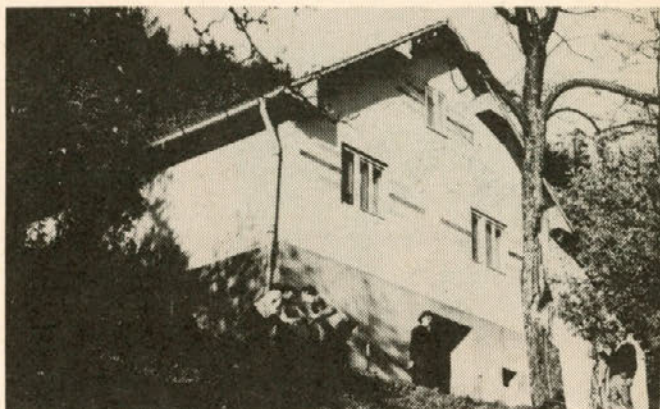
Pomoč, ki so je on, njegova žena Angela in družina sina Danila bili zdaj deležni pri izgradnji novega doma, je bila potemtakem res zaslužena. In vsi se zanje zahvaljujejo vsem, ki so k njej kakor koli prispevali.

Še posebej pa se zahvaljujejo za pomoč, ki so je bili deležni od rudarjev RLV.

Ob naročilu, da to v tem sestavku na vsak način moram napisati, pa so dejali tudi, da vsem rudarjem RLV čestitajo ob njihovem stanovskem prazniku 3. juliju in jim želijo veliko sreče, zdravja in nadaljnjih delovnih uspehov!

Lojze Ojsteršek

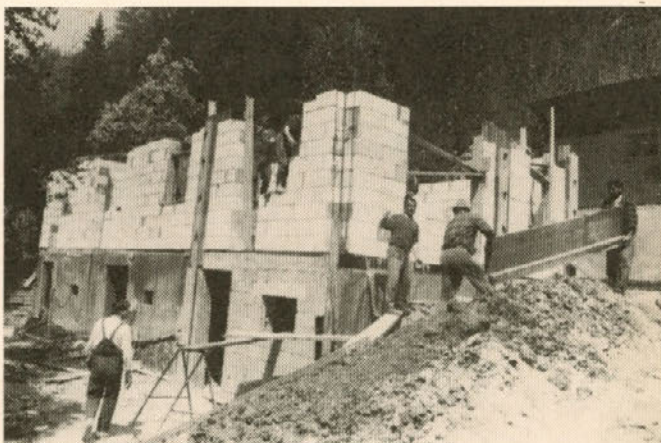
Srečno!

Stari dom Friškovec v "svojih najlepših letih" ...

In po požaru!

Takole pa je rasel - in zrastel - njihov novi dom

